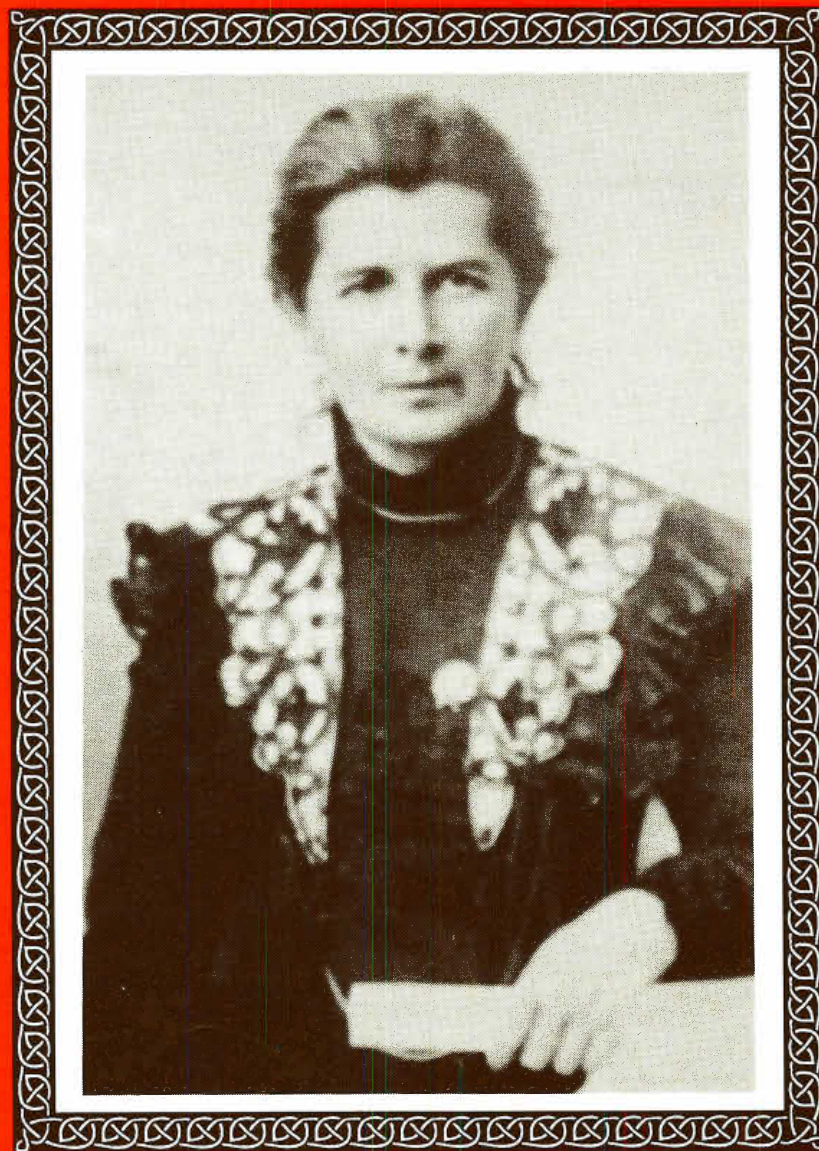

РІК LVI, Ч. 7-8 ЛИПЕНЬ-СЕРПЕНЬ — 1999 — JULY-AUGUST № 7-8, VOL. LVI

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

ВИДАЄ СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ — PUBLISHED BY UNWLA, INC.

НАШЕ ЖИТТЯ

РІК LVI ЛИПЕНЬ-СЕРПЕНЬ Ч. 7-8

Виходить раз у місяць
видає
СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

Неприбуткова організація
Засновник Українського Музею в Нью-Йорку

Головний редактор — Ірена Чабан
Редактор англомовної частини — Тамара Стадниченко

Редакційна колеґія:

Ірина Куровицька — Голова Союзу Українок Америки
Марта Богачевська-Хом'як
Любов Волинець
Іванна Ганкевич
Анна-Галія Горбач
Іванна Рожанковська
Ярослава Рубель — член Екзекутиви СУА для справ преси
Марта Тарнавська

Адреса редакції: 108 Second Avenue
New York, NY 10003

Тел.: (212) 674-5508 Факс: (212) 254-2672

Адміністратор-бухгалтер М. Оріся Яцусь
Тел./Факс: (732) 441-9377

Річна передплата в США

Для членів СУА \$ 25.00

Для інших передплатників \$ 30.00

Поодинокі число \$ 3.00

В країнах поза межами США US \$ 40.00

OUR LIFE

VOL. LVI JULY-AUGUST № 7-8

Published by
UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA, INC.
Non-profit organization
Founders of The Ukrainian Museum in New York, N.Y.

Editor-in-Chief — Irena Chaban
English Editor — Tamara Stadnychenko

Contributing Editors:

Iryna Kurowyckyj — UNWLA Inc. President
Martha Bohachevsky Chomiak
Lubow Wolynets
Iwanna Hankewych
Anna-Halia Horbach
Iwanna Rozankowskyj
Jaroslawa Rubel — UNWLA Inc. Press Chair
Martha Tarnawsky

Editorial Office: 108 Second Avenue
New York, NY 10003

Тел.: (212) 674-5508 Факс: (212) 254-2672

Business administrator: M. O. Jacus
Тел./Факс: (732) 441-9377

Annual subscription in the USA for UNWLA members \$ 25.00

Annual subscription in the USA for other subscribers \$ 30.00

Annual subscription in countries other

than USA \$ 40.00 US currency

Single copy \$ 3.00

ЗМІСТ

XXV Конвенція Союзу Українок Америки вибрала головою СУА Ірину Куровицьку	1
Привіти	5
Наталка Поклад. У неї — нив шумливе море	5
Осип Кравченко. Олена Пчілка	5
Нововибрана Почесна членка СУА — Іванна Ратич	9
Св. п. Олександра Різник	10
Зореслава Шкіряк-Нижник. Проблеми охорони здоров'я дітей в сучасній Україні у світлі Конвенції ООН про права дитини	10
Антоніна Листопад. Ми — Українці	13
Неоніла Винярська-Лоценко. В дорозі додому	13
Our Life	
Maria Tomorug. The 25th UNWLA Convention	15
Marta Tarnawsky. Ukrainian Women Writers: an English Language Series	18
Natalia Bilash. Children's Ukrainian Audio Cassetts:	20
From the Office of Governor	21
Ihor Magun, M.D. The New Medicine Cabinet	22
Лукія Гриців. Наше харчування	23
Хроніка Округи Північного Нью-Йорку	24
Загальні збори відділів	26
Дописи округ і відділів	27
Пожертви	30
Нашим дітям	34
Посмертні згадки	36

Ілюстрації Дарії Наумко.

Illustrations by Daria Naumko.

На обкладинці: Олена Пчілка.

On the cover: Olena Pchilka.

Просимо всіх дописувачів посилати до редакції тільки ориґінали дописів, статей. Згідно з журналістичною практикою, не подається копій, що були поміщені чи переслані до інших видань.

Незамовлених матеріалів редакція не повертає, а також не веде листування з приводу невикористаних матеріалів.

Редакція застерігає за собою право скорочувати матеріали і виправляти мову. Статті, підписані прізвищем чи псевдонімом автора, не завжди відповідають поглядам редакції.

Передруки і переклади матеріалів з "Нашого Життя" дозволені за поданням джерела.

На адресі, поміщеній на журналі, є зазначено, доки заплачена передплата.

Усі редакційні матеріали просимо пересилати на адресу редакції, з поміткою "редакторові".

Кошти вироблення кліше покривають дописувачі.

Дописи просимо писати виразно, через два інтервали, зокрема чітко імена і прізвища поданих осіб.

Редакція приймає за домовленням, тел.: 1-212-674-5508.

"OUR LIFE" (USPS 414-660) is published monthly (except August) by Ukrainian National Women's League of America, Inc., 108 Second Avenue, New York, N.Y. 10003 ISSN 0740-0225

Periodicals Postage Paid at New York, NY and at additional mailing offices. (USPS 414-660)

Postmaster: send address changes to "OUR LIFE", 108 Second Ave., New York, NY 10003

© Copyright 1999 Ukrainian National Women's League of America, Inc.

Printed by Computoprint Corp., 35 Harding Ave., Clifton, NJ 07011
Tel.: (973) 772-2166 Fax: (973) 772-1963 e-mail: computopr@aol.com

*Уроцисте відкриття XXV Конвенції Союзу Українок Америки.
Opening ceremonies of the 25th UNWLA Convention.*

XXV КОНВЕНЦІЯ СУА ВИБРАЛА ГОЛОВОЮ СУА — ІРИНУ КУРОВИЦЬКУ

Остання у XX столітті XXV Конвенція СУА відбулася в Чикаго, Ілл. 28-31 травня, 1999 р. в Westin O'Hare готелі. Господарем Конвенції була Округа Чикаго на чолі з головою Любомирою Калін і її Управою та головою Конвенційного комітету Оленкою Матвіїшин.

Конвенція проходила під кличем "Славними слідами у 21-ше сторіччя".

Зі всіх сторін Америки з'їхалися союзниці, щоб взяти участь у Конвенції, підкреслити надзвичайну працю СУА, зустріти давніх знайомих та навіязати зв'язки з новими. Зареєстрованих було 29 членок Головної Управи, 97 делегаток і 66 гостей.

У програму нарад входили звіти членів Екзекутиви за пророблену працю протягом звітного часу.

У п'ятницю 29 травня пополудні відбулося засідання Головної Управи СУА, а вечором — передконвенційна програма — круглий стіл на тему "Права людини". Ведучою програми була Ірина Куровицька. Доповідачами були:

1. "Права людини є права жінки" — Ніна Ковальська — посол України до Швейцарії.

2. "Одне з основних прав людини — це здоров'я" — д-р Зореслава Шкіряк-Нижник, гостя з України.

3. "Права людини в Українській Конституції" — адвокат Стефан Б. Нікс.

4. "Сприятливі і обстоювати права людини американських громадян" — д-р Оліян Куляс.

Доповіді викликали велике зацікавлення, про що свідчили численні запити і бурхливі оплески слухачів у виповненій залі.

Відкриття Конвенції почалося урочистим

входом з прапорами на чолі з Любомирою Калін — головою Округи СУА в Чикаго. Вона привітала хлібом і сіллю Анну Кравчук — голову СУА.

Голова Конвенційного комітету Оленка Матвіїшин попросила голову СУА і голів Округ засвітити "Дерево життя".

Слідувала молитва СУА, яку відчитала Люба Більовщук.

Оленка Матвіїшин привітала делегаток і гостей XXV Конвенції і звернулася до голови Анни Кравчук офіційно відкрити Конвенцію.

Після заслухання звіту реєстраційної і верифікаційної комісії для ствердження кворуму та прийняття порядку нарад і правильника Конвенції, вибрано Ділову президію в такому складі: Дарія Ярошевич — голова, Христя Харкевич — заступниця голови, Валентина Хома — україномовна секретарка, Ірена Субота — англійськомовна секретарка.

До Почесної президії покликано Оксану Соколик — голову СФУЖО, Ніну Ковальську — посла України до Швейцарії, Людмилу Протасову — в. о. консула України в Чикаго, д-р Зореславу Шкіряк-Нижник — гостю з України, Лиду Крушельницьку — Почесну членку СУА.

Однохвилинною мовчанкою вшановано пам'ять Почесних голів Марії Савчак, Лідії Бурчинської та всіх членок СУА, які відійшли у цій каденції.

У програму Конвенції входило слово Анни Кравчук, голови СУА, схвалення резолюційної комісії в склад якої увійшли Ярослав П. Рубель — голова, Марія Крамарчук, Іванна Горчинська, Сте-

Передконвенційна сесія. Зліва: д-р Юлій Куляс, Ніна Ковальська, Ірина Куровицька, д-р Зореслава Шкіряк-Нижник, Стефан Нікс.

Pre-convention session. From left: Dr. Julian Kulas, Ambassador Nina Kovalska, Iryna Kurowyckyj, Dr. Zoreslava Nyzhnyk, Staphen Nix.

фа Король і Ніна Самокіш — члени. Звіти: фінансовий — Таїсса Турянська і Контрольної комісії — Іванна Ратич.

Під час Конвенції успішно працювали семінари референтур, що є підставою праці СУА.

1. Фінансовий на тему “Чому СУА мусить дотримуватися закону “IRS” — доповідачка Оксана Ксенос — підготували Таїсса Турянська і Надя Цвях.

2. Організаційний — Софія Гєврик, Оксана Фаріон.

3. Культури — Марта Богачевська-Хомяк.

4. Вільних членок — Оксана Фаріон.

5. Суспільної Опіки — Ліда Черник.

6. Конкурс “Природа і ми” — Ольга Тритяк, Ірена Олексюк.

7. Стипендій — Люба Більовшук.

8. Мистецько-музейної — Марія Пазуняк, Софія Гєврик.

9. Преси — Ярослава Рубель, журналу “Наше Життя” — Ірена Чабан.

Марія Раковська, — голова Номінаційної Комісії, подала склад Головної Управи СУА

Банкет відбувся в Adams-Astor Ballroom, який відкрила голова Конвенційного комітету Олена Сем'янчук-Матвіїшин словами: “Ваша численна присутність тут — це визнання і признання української жінці за її вклад в збереження та розвиток нашої громади”. Теплими словами привітала Анну Кравчук — уступаючи голову СУА, яка представила наступницю голови СУА — Ірину Куровицьку.

Ведучою банкетовою програмою була д-р Дарія Маркусь.

Молитву провів — Преосвященний Владика Михаїл, ЧНІ.

Під час банкету відбулося запряження нововибраної Управи СУА та слово новообраної голови — Ірини Куровицької. Надано грамоти:

Почесне головство — Анна Кравчук.

Почесне членство — Олександра Кіршак, Лідія Колодчин, Марія Крамарчук, Іванна Ратич, Ірина Руснак, Лідія Черник, Ольга Тритяк, Анаста-

зія Хариш.

Почесне членство з-поза членства СУА — Рома Богачевська Прийма.

Відчитано привіти від Президента України Леоніда Кучми, голови Союзу Українок України — Атени Пашко, від констультств та від церковних, урядових і громадських організацій.

Усні привіти зложили: Ніна Ковальська — посол України до Швейцарії, Людмила Протасова — в. о. генерального консула України в Чикаго, Оксана Соколик — голова СФУЖО, Сорос Рошан — голова Національної Ради Жінок США.

Музичну програму виконали Наталія Хома, Марта Баґратуні і Шерон Роджерс.

Високопреосвящений архієпископ Всеволод молитвою закрит банкет.

Божественна Літургія була відслужена в неділю в готелі, після якої відбулася прогулянка по Чикаго.

Вдень відбувалися семінари, круглі столи, майстерні. Семінари суспільної опіки, стипендій і конкурсу “Природа і ми” — були ілюстровані прозірками.

Семінар культури провадила Марта Богачевська-Хомяк, в якому взяла участь Наталія Даниленко. Говорила про брак україномовних шкільних підручників і що професор, декан Київського університету д-р Валентина Борисенко збирала матеріяли для посібника з історіо-етнології для вищих середніх шкіл. Фінансують видання Наталія і Іван Даниленки, потрібну суму вложили на Видавничий Фонд СУА.

З нагоди XXV Конвенції СУА в Чикаго, Музей організував виставку Никифора в Українському Інституті Модерного Мистецтва зі збірки Вадима Лесича, — це псевдонім чоловіка Олександри Кіршак.

Музейний семінар був організований Софією Гєврик. Доповідачами були Марія Пазуняк, Олександра Кіршак, колекціонер з Чикаго Богдан Ковальський і три директори музеїв — Олег

Нагородження Почесним членством. Зліва: Лідія Черник, Лідія Колодчин, Марія Крамарчук, Анастасія Хариш, Олександра Кіршак, Іванна Ратич, Ірина Руснак, Ольга Тритяк, Лідія Крушельницька — отримує грамоту для Роми Богачевської-Прійми, Почесна голова СУА Анна Кравчук, голова СУА Ірина Куровицька. При мікрофоні Дарія Маркусь.
Awards and citations to Honorary Members.

Коверко з Українського Інституту Модерного Мистецтва, д-р Грициляк з Українського Національного Музею в Чікаго і Марія Шуст з Українського Музею в Нью-Йорку.

Пресовий семінар підготувала і проводила Ярослава П. Рубель. Участь взяли:

1. д-р Мирон Куропась "The Role of the Ukrainian Press in America. Reflection".
2. Катерина Марценюк — "Як передати інформації на інтернет".
3. Іванна Т. Горчинська — "Українська жіноча преса в минулому, її вигляди на майбутнє".
4. Ірена Чабан — "Наше Життя" — репрезентант Союзу Українок Америки.

Під час широкої дискусії вийшла думка щоб змодернізувати "Наше Життя".

Відгук був дуже позитивний, бо вже під час полуденку на ту ціль зложили:

Анна Головінська-Максимович — 1000 дол., Лідія Фіцалович — 1000 дол., Марія Наваринська — 250 дол., Лідія Колодчин — 200 дол., Леся Гой — 100 дол., Володимира Теслюк — 100 дол., 56-ий Відділ СУА задекларував 500 дол.

Надано грамоти вдячності головам Округних Управ (за роки 1996-1999):

Дітройт — Квітка Іваницька, Філядельфія — Марія Раковська, Нью-Йорк — Олександра Кіршак, Північний Нью-Йорк — Марта Стасюк, Нью-Джерзі — Марія Полянська, Огайо — Іванна Шкарупа, Чікаго — Любомира Калін, Нова Англія — Марта Рудик, Центральний Нью-Йорк — Теодозія Кушнір, Зв'язкова Відділів далекого віддалення — Марія Одежинська.

Грамоти вдячності та признання за працю:

Марта Богачевська Хомяк — головний редактор книги "Мілена Рудницька — статті, листи, документи" — видання СУА.

Ірина Куровицька — понад 20 років праці у зв'язках.

Таїсса Турянська — комп'ютеризація бухгалтерії при Головній Управі СУА.

Ярослава Рубель — Конвенційні книги — XXIV і XXV Конвенцій.

Люба Більовщук — понад шість тисяч годин безкорисливої праці (за дві каденції) у Стипендійній Акції СУА.

Грамоти вдячності за безкорисливу працю членам комісії при Головній Управі СУА:

Зв'язків — Оксана Кузишин, Ірена Прійма, Надя Дейчаківська.

Стипендій — Анна Кравчук, Оріся М. Яцусь, Вікторія Міщенко, Марія Полянська.

Суспільна Опіка — Анна Кравчук, Анна Рак, Надія Оранська, Катруся Воловодюк, Ірина Руснак.

Конвенційна книга — Стефанія Косович.

"Природа і ми" — д-р Денис та Мирослава Стахіви, д-р Юрій Тритяк.

"Наше Життя" — Христя Навроцька.

Certificate of Appreciation - Julian B. Decyk, Esq. — адвокат Юліян Б. Децик (вyslано поштою).

Грамотами признання за виховну працю відзначено відділи СУА:

Перше місце — 85-ий Відділ СУА, Чікаго.

Друге місце — 76-ий Відділ СУА, Дітройт.

Третє місце — 12-ий Відділ СУА, Парма, Ог., 14-ий Відділ СУА. Атланта, Дж., 30-ий Відділ, Йонкерс, 33-ий Відділ, Клівленд, Ог., 53-ий Відділ, Воррен, МІ, 78-ий Відділ, Вашингтон, ДК, 83-ий Відділ Нью-Йорк, 99-ий Відділ, Вотервліт, Н.Й., 100-ий Відділ, Картерет, Н.Дж., 108-ий Відділ, Нью-Гейвен, КН., 120-ий Відділ, Рочестер, Н.Й.

Відзначення за 50 років членства СУА:

Округа Нью Джерзі, 24-ий Відділ — Меланія Кривокульська.

*Нагородження Грамотами признання голів округ. Зліва: Анна Кравчук, Катерина Кизима, Марія Раковська, Олександра Кіршак, Марта Стасюк, Марія Полянська, Іванна Шкарупа, Любов Калін, Марта Рудик, Теодозія Кушнір, Марія Одежинська.
Awards and citations to presidents of Regional Councils.*

Округа Чикаго, 22-ий Відділ — Анастасія Хариш, Надія Дзидзан, Ольга Заброцька, Лена Басюк.

36-ий Відділ — Олена (Гелен) Круль.

Округа Центральний Н.Й., 34-ий Відділ — Зеновія Білак.

Округа Огайо, 60-ий Відділ (тепер 12-ий Відділ) — Олена Мураль Шіпка.

Округа Нова Англія, 66-ий Відділ — Ірина Гриневич, Інка Лодинська.

93-ий Відділ — Мирослава Солук, Катря Оприско.

Округа Філядельфія, 2-ий Відділ — Софія Еднях.

19-ий Відділ — Анастасія Буйцун, Ярослава Лабка, Люба Мриглодська, Богданна Осадца, Емілія Панасюк.

20-ий Відділ — Ярослава Прокопович.

52-ий Відділ — Емілія Бохей, Стефанія Вовчак,* Марія Гнайда,* Марія Качур, Вірджинія Коних, Йозефа Летнанчин,* Вікторія Мельник,* Марія Метельський, Розалія Пасхучі, Катерина Цебра, Анна Яремко. * Членки СУА від 1937 р.

90-ий Відділ — Наталія Вайда, Євгенія Рибчак Єнцен, Лідія Одежинська.

91-ий Відділ — Дарія Балазюк, Мирослава Луцька, Ольга Білозор Цегельська.

Округа Дітройт, 5-ий Відділ — Павлина Будзол, Євдокія Климишин, Текля Гринчук.

26-ий Відділ — Зеновія Каміська, Михайлина Маславська, Анна Заяць, Б. Гайда, Катерина Кобаса.

45-ий Відділ — Олександра Лятишевська, Марія Дяків.

63-ий Відділ — Олена Гевко, Ірена Іваницька, Ольга Макара, Марія Цсарук.

23-ий Відділ — Софія Гудзінська, Анна Кібзей, Марія Сівак.

58-ий Відділ: Josephine Popowich Bobowsky, Elsie Kozachenko Dodson, Sonia Malaniak Hayes (Hawaii), Mary Popowich Maliszewski, Justine (Malaniak) Neugan, Olga Kachner O'Neill, Ann Sedorak, Helen Sedorak, Rose Slupecki, Anastasia Sedorak Sosnowsky, Joanna Drag Ina Kulcheska.

Відзначено пресових референток за їхню інформативну працю для СУА:

Дітройт — Ксеня Антипів, Філядельфія — Анна Максимович, Нью-Йорк — Іванна Мачай, Північний Н.Й. — Дора Сторожинська, Огайо — Надя Русенко, Чикаго — Мирослава Шевчик, Нова Англія — Валентина Чудовська.

З нагоди XXV Конвенції видано Конвенційну книгу. У склад видавничої комісії входили: голова — Ярослава П. Рубель, секретар — Ірена Чабан, скарбник — Стефанія Косович, члени — Софія Геврик, Марта Богачевська Хомяк.

Український Національний Музей з нагоди XXV Конвенції СУА влаштував виставку "Жінка на сторожі рідної культури".

В приміщенні готелю були влаштовані виставки: Суспільної Опіки, Стипендійної, "Природа і ми" та видань СУА.

В часі Конвенції була і розвагова програма. До незабутніх виступів належить "Садок вишневий" — виступ дітей між 4-5 років із світлички 85-го Відділу СУА в Чикаго, які закінчили програму піснею "Як мило, мило час мина". Український танцювальний ансамбль "Громовиця" виконав два танки "Чарстон" і "Ніч під Купала".

Приємним і дотепним був монтаж прозірок Чикаго і українського села.

XXV Конвенцію закінчено підсумками семінарів, прийняттям протоколу XXIV Конвенції СУА, схваленням резолюцій, прощальне слово уступаючої голови — Анни Кравчук, слово нововибраної голови Ірини Куровицької, яка подякувала уступаючій голові Анні Кравчук та голові ділового комітету Дарії Ярошевич і всім членам, Оленці Матвіїшин за взірцеве проведення XXV Конвенції, Любі Калін — голові Округу Чикаго за організацію XXV Конвенції.

Встаючи з місць гучно всі заспівали "Многая літа".

Після різного, внесків і запитів молитвою закрито XXV Конвенцію СУА.

Ярослава Рубель,
член Екзекутиви СУА — преса.

ВІТАЄМО АМЕРИКАНСЬКИЙ НАРОД
НА ЧОЛІ З ПРЕЗИДЕНТОМ БИЛЛОМ КЛІНТОНОМ
З ДНЕМ НЕЗАЛЕЖНОСТІ АМЕРИКИ!

ВІТАЄМО УКРАЇНСЬКИЙ НАРОД
НА ЧОЛІ З ПРЕЗИДЕНТОМ ЛЕОНІДОМ КУЧМОЮ
З ДНЕМ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ!

*У неї — нив шумливе море,
Карпатські й Кримські диво-гори,
Річки, великі та малі,
А ще — степи, ліси, гаї, —
Їй так даровано багато.
Навіки ця земля — крилата,
А нам — оберегти її.*

Наталка Поклад

Д-р ОСИП КРАВЧЕНЮК

ОЛЕНА ПЧІЛКА

(У 150-РІЧЧЯ ЇЇ НАРОДИН)

В історії світової культури ледве чи є другий приклад жорстокого переслідування культурних намагань одного народу іншим, як це було в підросійській Україні. Ці переслідування почалися там зараз таки після зловіщого Переяславського договору 1654 р., а свого вершка досягли у другій половині 19-го століття, коли — як писав Іван Франко — “може ніколи не було поставлене так грізно питання — чи жити чи згинуть нашій нації, як тоді.”¹ Саме в такий час розгорнула свою многогранну культурно-громадську і письменницьку діяльність Олена Пчілка.

Олена Пчілка народилася 29 липня 1849 р. в Гадячі на Полтавщині в родині Петра Я. Драгоманова, юриста і власника невеликого хутора. Виростала серед дрібної гадяцької людности з усіма її українськими властивостями, в атмосфері, сповненій української пісні, казок, всього того, що створила українська народна думка і чого держався тодішній народний побут, де діти слухали приповідки, оповідання, казки й багато пісень та бачили всякі народні обрядності.² Крім цього, батько Олени, сам добрий знавець сучасної літератури, знайомив своїх дітей з кращими зразками світового письменства, в тому також з творами Івана Котляревсь-

кого, Тараса Шевченка. та ін. Після смерті батька Оленою заопікувався її брат Михайло, і за його почином вона навчалася від 1861 до 1866 р. в престижному Інституті благородних дівиць у Києві. Улітку 1868 р. вона одружилася з Петром Косачем, громадським діячем і головою мирових посередників та поселилась з ним у Звягелі на Волині. Побувала у Відні (1872), потім на світовій виставі в Парижі (1878) і при цих нагодах зустрічалася з братом Михайлом та встановила контакт з провідними діячами Галичини й редакторами Львівського журналу “Зоря”. 1879 р. Косачі перенесли до Луцька, рік пізніше до Колодяжного в Ковельському повіті, де Пчілка присвячувала багато уваги вихованню своїх дітей, навчаючи їх любити український народ, його минувшину, мову, усну поезію, літературу та чужі мови. Недаром сусіди дивувалися, що вона говорила з чоловіком і дітьми “по хлопськи”, ходить “у хлопським убранні”, ще й хусткою перев’язується, а її діточки тільки по хлопськи говорять і одягнуті у волинські свиточки.

У 1890-их роках Пчілка проживала в Києві, куди перевели її чоловіка, підтримувала там дружні взаємини з родинами Старицьких, Нечуй-Левицьких і особливо з Лисенками³ та разом з

ними організувала українські літературні вечірки, що мали чималий вплив на сучасних молодих письменників.

Тяжкими для Пчілки були роки 1903-1914; 16 жовтня 1903 р. помер її син Михайло,⁴ невдовзі потім вона втратила чоловіка, а 1 серпня 1913 р. померла її дочка, Леся Українка. Всі ці болючі втрати не зламали Пчілки; вона перенеслась до Гадяча на опустілу Драгоманівську садибу й видавала журнал "Рідний край". З відродженням України в 1917 р. вона організувала національні свята, виголошувала промови, тощо. У 1920 р. вона покинула Гадяч, поселилася в Могилеві, від 1924 р. у Києві, брала участь у праці Етнографічної комісії ВУАН, де стала членом-кореспондентом (1925). Останні роки Пчілки не проминули безтурботно; на початку 1929 р. вона захворіла, а восени її помешкання обстежували поліцейні органи, хотіли її арештувати, але німічнущі залишили. Вона померла 4 жовтня 1930 р. у Києві.

Коли Пчілка була ученицею київського Інституту для благородних дівиць, місцева українська інтелігенція, обмежена у своїй культурній діяльності Валувєвським указом 1863 р., зосереджувала свою увагу на збиранні етнографічних матеріалів, чого не забороняла російська цензура. Ця праця помітно посилилась з постановом 1872 р. у Києві Південно-західного відділення російського "Географического общества", ще більше після зорганізованого ним дуже успішного Третього археологічного з'їзду (2-18 серпня 1874) і збудило у Пчілки зацікавлення українською етнографією. У Звягелі вона записувала від місцевих людей, мандрівних кобзарів і лірників пісні і обряди, вивчала народний побут і народну творчість та, крім цього, придбала збірку кращих зразків волинських вишивок, що появилася друком п. з. "Український народний орнамент" (1876 і 1879). Ця публікація знайшла широкий розголос в краї і за кордоном, зокрема серед французьких учених. Її інша збірка — "Українські узори" — появилася в 1912 р. й була кілька разів перевидавана (6-те вид. 1947 р. в Ульмі). Деякі свої етнографічні праці Пчілка публікувала в російських журналах "Отечественные записки" (1877) і "Труд", інші в "Киевской старине" (Очерки национальных типов в украинской народной словесности, Украинские колядки), а в 1926 р. вийшли її статті "Про легенди і пісні" та "Українські селянські малювання на стінах".

Як редакторка, Пчілка випустила "Співомовки" Степана Руданського (1880), а кілька років пізніше прийняла пропозицію Наталії Кобринської зібрати й підготувати до друку матеріяли зі Східної України для жіночого альманаху "Перший вінок" (1887). Вона запропонувала заголовок цього альманаху, дала туди своє скорочене оповідання "Товаришки", поеми "Перший вінок" і "Дебора",

некролог К. К. Карасинської, заслуженої лікарки з Казані, але спротивилася поміщенню там біографій Марка Вовчка, Ганни Барвінок та своєї.⁵ На окрему увагу заслуговує праця Пчілки для журналу "Рідний край", започаткованого й редактованого від 6 січня 1906 р. Миколою Дмитрієвим⁶ у Полтаві. Після заборони царським урядом (травень 1907) Пчілка відновила журнал у Києві в жовтні 1908 р. як тижневик, від 1910 р. тричі в тиждень, а від 1913 р. він появлявся нерегулярно до вибуху Першої світової війни. Але й тоді вона, виминаючи заборону писати українською мовою, видавала його "язичкою" в Гадячі (1915-16). "Рідний край" мав дві шпальти і містив, крім редакційної, головну статтю, літературу, бібліографію та новини з різних місцевостей, де, між іншим, Пчілка критикувала бездіяльність депутатів Думи, що говорили про потребу завести українську мову в початкових школах, але самі її не вживали. В літературній частині друкувались виготовлений Пчілкою переклад оповідання Гі де Мопассана "Намисто", комедія А. Кашенка "По закону", вірші П. Сурожського, Вероніки Мороз та ін. Серед співробітників журналу подибуємо прізвища Ореста і Модеста Левицьких, Федора Петруненка, Грицька Чупринки, Павла Тичини, Олени Журливої та ін. Місячним додатком до "Рідного краю" була "Молода Україна", перший і єдиний україномовний журнал для дітей, де Пчілка поміщувала поеми Христі Алчевської, Лесі Українки, Тараса Шевченка, Степана Руданського, Степана Васильченка, Максима Рильського та переклади чужомовних оповідань.⁷

Пчілці належать поезія, белетристика, драматичні твори і публіцистика. Її поеми знаходимо у Львівському журналі "Зоря" (від 1883), в альманасі "Рада" (1883), в антологіях "Українська муза" (1908) і "Струни" (1922), а окремою збіркою п. з. "Думки-мережанки" вони появилися у 1886 році. Широкий діяпазон тем її поем включає емансипацію жінок, кохання, подружню вірність включно з самопосвятою, вміння жінки оборонити свою гідність, свої права та постояти за себе і свій народ. Свої оповідання вона друкувала також у "Зорі" (Світло добра і любови, 1886-88), у згаданому вже альманасі "Перший вінок" (1887) та ін. Окремими збірками вони вийшли в 1907-11 рр. у Києві (три томи) і 1930 р. разом з її автобіографією. Оповідання Пчілки можуть послужити добрим джерелом інформації про життя усіх прошарків українського суспільства 1870-90-их років, як от інтелігенції (Пігмаліон, 1884), чиновників (Маскарад, 1889), університетських викладачів (Біла рицька, 1901), дворянства (Артишоки, 1905). Вона вказує на нещирість провідників, що говорять одне, а чинять друге (Чад), на відірваність від життя, нетерпимість до самостійної думки провідників шкільництва (Півтора оселедця, 1908) тощо.

Пчілка живо цікавилась театром, відвідувала з братом Михайлом репетиції театральних постановок в хаті Русових⁸ і сама написала п'єси "Сужена — не огужена" (1887) та "Світова річ". Цю останню п'єсу вибрала Марія Заньковецька на свій бенедіс 1891 р. у Москві.⁹ Незакінченими залишилися комедія "Марища на водохрещта, або Бродяга почка" (1889), варіант драми "Отрута", а в цензурі пропала драма з народного життя "Злочинниця" (1883).

Не забувала Пчілка також про дітей. Вона співпрацювала з Львівським журналом "Дзвінок", видавала згадуваний уже додаток до "Рідного краю" ("Молода Україна"), опублікувала збірку "Українським дітям", zorganizувала в Зеленому гаї коло Гадяча дитячий аматорський театр і написала для нього в роки Першої світової війни кілька п'єс.¹⁰ Цінним вкладом у нашу культуру є її численні переклади з чужих мов¹¹, літературна критика, біографії та її автобіографія.¹² Не пройшла повз її увагу також українська мова. Вважаючи, що цю мову збіднюють ті, що виключно піддержують народну мову і обмежують її тільки до приватного життя та дому, вона пропонує творити нові слова, де це потрібно. Їй належать неологізми мистецтво, переможець, променистий, належний та ін.¹³

Крім згаданих уже збірок, оповідань і поем Олени Пчілки, нам не пощастило знайти щонебудь із її писань в 1930-50-их роках. Відмітимо, однак, що з її могили здерто плиту з написом і дозволено поставити її назад щойно в 1941 р.¹⁴ Деякі її твори появилися у післясталінські роки в "Антології української поезії" (1957), і в збірках "Поети пошевченківської доби" (1961) та "Тридцять українських поетес" (1968). В 1971 р. А. Ф. Чернишов видав твори Пчілки з вступною статтею Є. С. Шабліовського і А. Ф. Ставицького, а в 1988 р. вийшли її твори старанням Н. О. Вишневіської та з її передмовою і примітками. Декілька статей про Пчілку появилося в радянських серійних виданнях.¹⁵

Першою згадкою про Пчілку в Америці було, мабуть, її вітання у "Свободі" з нагоди 10-річчя цієї газети (26 травня 1904). "Свобода" містила також її статтю про юного Шевченка (4 березня 1909), присвячену йому поему "Слово" (10 березня 1910), переклади оповідання невідомого автора "Модний адвокат" (19 червня 1913) та оповідання М. Провіна "Виграна справа" (24 липня 1913). Її поеми містила "Цвітка" — журнал для дітей і молоді, видаваний Українським Народним Союзом, а в Календарі Українського Робітничого Союзу за 1934 р. є її портрет. Короткі посмертні замітки знаходимо в еміграційній пресі. Багато більше для поширення знання про Пчілку і її творчість вчинила еміграція після 1945 року. Журнал "Наше Життя" друкував її поеми для дітей і добру статтю Лідії Бурчинської,¹⁶

короткий огляд про її творчість дали Богдан Романенчук (Українська книга, 9, 1979) і С. Голубенко (Українські вісті, Детройт, 24 грудня 1980). Найбільше уваги присвятив творчості Пчілки Петро Одарченко, відомий дослідник Лесі Українки.¹⁷ У 1984 р. Союз Українок Америки перевидав альманах "Перший вінок" з вступною статтею і біографічними нотатками про Наталію Кобринську і Олену Пчілку, виготовленими Лярисою Залеською Онишкевич. Нарешті варто згадати, що Публічна бібліотека в Нью-Йорку має на мікрофільмі неповний журнал "Рідний край" (1910-14 pp.).

У своїх "Спогадах про Михайла Драгоманова" Пчілка пише про пасіку на хуторі Івана Прокоповича Цяцьки, діда Драгоманових, і при цій нагоді розкриває таємницю свого псевдоніму "Пчілка" словами: "Коли б хто хотів знати, то й своє письменницьке прізвище я позичила від тих добре мені знайомих пчілок".¹⁸ Кращого і більш влучного псевдоніму не могла придумати собі людина, що все своє життя присвятила беззастерезному служінню українському народові і мов пчілка працювала для поширення його культури. Прямолінійна і принципова, Пчілка не піддавалася поширеним наприкінці 19-го століття течіям марксизму і соціалізму; її провідною зорею була безустанна праця для підвищення національної свідомости народу та збагачення його культури, мови, тощо. Безкомпромісова українська патріотка, вона не побоялася виголосити українською мовою промову під час відслонення пам'ятника І. Котляревському (30 липня 1903), за її ініціативою Всеросійський союз рівноправности жінок у Полтаві видав 1905 р. меморандум з вимогою автономії України,¹⁹ а восени того самого року вона взяла участь у делегації до прем'єр-міністра Сергея Ю. Вітте у справі скасування заборони українського слова.²⁰ Вона не могла примиритися з тими, з-поміж українських провідних людей, що недооцінювали дрімаючі в надрах душі українського народу сили і були готові єднатися з ворогами України. Про характер Пчілки, її відвагу, наполегливість та непримиренність з усім, що противилося українству свідчить її виступ під час Шевченківського свята у Гадяцькій гімназії в 1920 р., коли в Україні були більшовики.²¹ Загалом, Пчілка була однією із найдіяльніших постатей старшого українського покоління та одною із перших жінок, що брали активну участь в українському відродженні. Її думки не втратили своєї актуальности сьогодні, а її праця для свого народу повинна служити гідним наслідування прикладом усім українцям у вільній тепер, незалежній Україні.

ПРИМІТКИ

1. Молода Україна (Львів), ч. I, 1910, стор. 8.

2. Олена Пчілка. Твори. Київ, В-во худож. літератури "Дніпро", 1971, стор. 417.

3. Ці родини, пише Пчілка, “становили неначе одну щільну духову сім’ю. І так велося мало не півстоліття, поки нагло жорстока смерть не відірвала від нас дорогого друга нашого, Миколу Вітальйовича Лисенка”. /див. Микола Лисенко у спогадах сучасників. Київ, 1968, стор. 63-64.

4. Михайло Косач (1869-1903), письменник і математик, викладач фізики й метеорології в Харківському університеті. Написав оповідання: Різдво під хрестом полудневим, Хмари, Гість, був автором дум у прозі на історичні теми, перекладав твори В. Короленка, М. Гоголя та ін. Його псевдонім — Михайло Обачний.

5. Ірена Книш. Смолоскип у темряві: Наталія Кобринська й український жіночий рух. Вінніпег, 1957, стор. 99.

6. Микола Дмитрієв — англомовна енциклопедія українознавства подає, за радянською енциклопедією, що Дмитрієв народився 8 квітня 1886 р., помер 8 листопада 1957 р., був географом, проф. Харківського Інституту географії і картографії, а від 1922 р. проф. тамошнього університету. Іншу інформацію про Дмитрієва знаходимо в статті Юрія Коллярда “Спогади юнацьких днів”, де згадується, що він був членом посталої в 1904 р. Укр. Демокр. Партії, що виступала за автономію України. На початку 1905 р. в цій партії постала течія т. зв. “радикального народництва” на чолі з Б. Грінченком і С. Єфремовим, і вони утворили “Українську Радикальну Партію”. Наприкінці 1905 р. обидві партії об’єдналися в одну під назвою “Українська Демокр.-Радикальна Партія”, що проіснувала до 1907 р. В напрямі цієї партії Дмитрієв заснував у Полтаві видавництво журналу “Рідний край”. Він втопився в річці Псьол в селі Яреськи на Полтавщині в 1907 р., рятуючи селянську дівчину. (*Літер.-Науковий Вістник*, том 101, річник 29, кн. 3, вересень 1930, стор. 231).

7. Лідія Бурачинська. Олена Пчілка як редакторка. *Наше Життя*, ч. 10, листопад, 1970, стор. 6-8.

8. Софія Русова. Спомини про Драгоманова. *Календар Українського Робітничого Союзу на рік 1934*, стор. 63.

9. Ірена Книш. Три ровесниці, 1860-1960; до сторіччя народин Уляни Кравченко, Марії Башкірцев і Марії Заньковецької. Вінніпег, без дати, стор. 279.

10. Весняний ранок Тарасовий; Казка Зеленого гаю (1914); Щасливий день Тарасика Кравченка (1920); Скарб; Мир миром (1921); Кобзареві діти.

11. Пчілці належать переклади деяких творів Ганса Х. Андерсена, Оскара Вайлда, Генриха Гайне, Брета Гарта, Миколи Гоголя, Віктора Гюго, Вольфганга А. Гете, Чарльса Діккенса, Альфонса Доде, Михаїла Лермонтова, Генрі В. Лонгфеллова, Селми Лягерлеф, Адама Міцкевича, Гюї де Мопассана, Семена Я. Надсона, Ади Негрі, Овідія, Олександра Пушкіна, Сафо, Джонатана Свіфта, Юліюша Словацького, Івана Тургєнєва, Федора Тютчева, Святоплука Чеха, Фрідріха Шіллера та ін.

12. Михайло П. Старицький (1904); Наші поети з народу (1908); Марко Л. Кропивницький (1910); Юліюш Словацький (1910); Шевченко й українські поети з народу (1910); Гребінка і його час (1912); Микола Лисенко (1913); Спогади про Михайла Драгоманова (1926); Автобіографія (1930).

13. Dmytro Cyževs'kyj. A History of Ukrainian Literature; From 11th to the end of the 19 th century. Translated by Dolly Ferguson, Doreen Gonsline and Ulana

Petyk. Edited with a Foreword by George S.N. Luckyj. Littleton, Colo., Ukrainian Academic Press, 1975, pp. 599-600.

14. *Українка в світі*, вересень 1980, стор. 27.

15. Олена Пчілка. Слово про Панаса Мирного. *Прапор* 14:5, 1969, стор. 78-85; Мати невмирущої Лесі. *Прапор* 14:7, 1969, стор. 84-92; М. П. Гнатюк. Олена Пчілка, до 120-річчя з дня народження. *Українська мова і література в школі* 19:7, 1969, стор. 91-92; Григорій Аврахов і Станіслав Тельнюк. Поезія науки. *Дніпро* 44:12, 1970, стор. 141-149; І. О. Денисюк. Проза “малих форм” Олени Пчілки. *Українське літературознавство* 10, 1970, стор. 102-108; Валерій Шевчук. Нова ненова авторка. *Вітчизна* 40:7, 1972, стор. 207-210; В. Г. Іваненко. Олена Пчілка як дослідниця народного мистецтва. *Народна творчість та етнографія* 6, лист.-груд. 1989, стор. 69-77; Андрій Чернишов. Для рідного театру. *Прапор* 14:1, 1989, стор. 92-96; С. Абросимова і Ю. Мицик. Листи Олени Пчілки до Д. І. Яворницького. *Радянське літературознавство* 7, лип. 1989, стор. 37-44; Ростислав Пилипчук. Невідомі сторінки спогадів Олени Пчілки про Миколу Лисенка. *Народна творчість та етнографія* 4, лип.-серп. 1991, стор. 37-47.

16. Див. ч. 7.

17. Одарченко написав: Славна дочка українського народу Олена Пчілка. *Нові дні* 31:10, 1980, стор. 5-9; Літературна творчість Олени Пчілки. *Нові дні* 31:11, 1980, стор. 6-10; Олена Пчілка. *Свобода*, 28-29 жовт. 1980; Олена Пчілка і молодь (спогади). *Молода Україна* 31:297, 1981, стор. 3-9; Як радянська цензура покалічила оповідання Олени Пчілки “Товаришки”. *Сучасність* 25:1, 1985, стор. 108-110.

18. Олена Пчілка. Твори (див. ч. 2), стор. 407.

19. *Наше Життя* 9, жовт. 1960, зворотна стор. обкладинки.

20. В склад делегації входили: Ілля Шраг від Чернігівщини, Володимир Науменко і Микола Дмитрієв від Полтавщини, Олена Пчілка від Волині. Вітте пообіцяв, що в нових постановках про пресу не буде заборони спеціально української літератури.

21. Про цей виступ пише Микола Вірний (Француженко) так: “Увечері того самого дня гімназія влаштувала урочисте Шевченківське свято. На сцені стояв бюст Тараса Шевченка, огорнутий жовтоблакитним прапором. Представники влади прийшли пізніше, після того, як оркестра виконала національний гімн “Ще не вмерла Україна”. Розпорядчик свята встиг заховати жовту сторону прапору. Тоді Олена Пчілка ввійшла на сцену і розгорнула прапор, щоб видно було обидва кольори. І в той момент, як вона це зробила, на сцену скочив, як скажений, комісар Крамаренко і, вигукуючи погрози на адресу “жовтоблакитників”, пошматував український національний прапор. Олена Пчілка виступила з рішучим протестом проти цього вчинку. Вона підняла руку і голосно вигукнула: “Ганьба Крамаренкові!” І тоді всі гукали “Ганьба Крамаренкові!” А на грудях гімназистів заблищали золоті тризуби і жовтоблакитні бантики”. (Див. його статтю “Життя і діяльність П. В. Одарченка”. *Любіть Україну: Альманах Українського Братського Союзу 1994*, стор. 172.

ПОЧЕСНІ ЧЛЕНКИ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

ДОКТОР ІВАННА РАТИЧ

Д-р Іванна Ратич була обрана членом Ради професорів Ратгерського університету в Нью-Бронсвік на 1990-1993 роки. Це є непересічне вирізнення для професійної людини, яка своєю працею заслужила собі на це.

Рада професорів складається з 48 членів, вибраних з 1500 професорів усіх факультетів. Метою цієї ради є посередництво між професурою і адміністрацією, т. зн. президентом університету. У цій раді д-р І. Ратич представляє 3 відділи: антропологію, історію мистецтва і германістику. Д-р Іванна Ратич не тільки присвятилася науці, але також велику частину свого життя віддала громадській праці в українських жіночих організаціях. Живучи в Німеччині, завдяки знанню мов, була секретаркою Міжнародної Ліги Жінок на Еміграції. На тому пості мала зв'язок з осередком Ліги в Женеві, вела велику переписку та робила переклади листів з різних мов. У 1948 році на з'їзді в Цуфенгавзені була вибрана до Головної Управи об'єднання Українських Жінок.

По виїзді П. Годованець до Америки перebrала фінанси Головної Управи ОУЖ, під проводом Голови Ольги Павловської.

По приїзді до ЗСА вступила до 65-го Відділу в Нью-Бронсвік, в якому до сьогодні є активною членкою.

1959 р. брала участь у Конгресі СФУЖО, на якому разом з Д. Маркусь і О. Томоруг-Знаєнко проводила сесію молодих жінок. Тоді увійшла до комісії зв'язків СФУЖО і почала працювати зі Світовою Організацією Матерів.

У 1978 р. вибрано Іванну Ратич до Головної Управи СУА на пост фінансової секретарки, а в 1987 р. на пост першої заступниці голови СУА. Праця д-р І. Ратич є доказом як зуміла вона поєднати науково-професійну працю з громадською, а тут також її походження відіграло певну роль. Як дочка проф. Івана Мірчука — ректора Українського Вільного Університету в Мюнхені, включилася в українське громадське життя, а своє німецьке походження по мамі — німкені ввела у професійне життя, в якому має великі успіхи.

У 1979 році одержала нагороду Merit Award від Гете-Інституту.

На внесок Ратгерського університету одержала нагороду Lindback Award for Distinguished Teaching в 1981 році.

Д-р Іванна Ратич.
Ivanna Ratyck, M.D.

Від 1981 до 1983 р. була Першим віцепрезидентом Американської Асоціації викладачів німецької мови.

Нагороду американсько-німецької дружби (German-American Friendship Award) д-р Іванні Ратич вручив амбасадор Німеччини у Вашингтоні в 1988 р.

Велику підтримку в громадській праці мала Іванна Ратич від своєї свекрухи, відомої всім Ганни Дмитерко-Ратич, учасниці визвольних змагань у формації Українських Січових Стрільців, яку завжди згадує з великою пошаною і подивом.

Повне зрозуміння чоловіка д-ра Олега Ратича давало їй поштовх до не раз важкої праці. Радіємо, що маємо честь працювати з д-р Іванною Ратич та часто користуватися її цінними порадами.

На засіданні Головної Управи СУА обрано її головою Статуткової комісії.

1993-1999 рр. — голова Контрольної комісії СУА.

Бажаємо Іванні Ратич багато здоров'я та сил у майбутньому в її дальшій професійній та громадській праці.

Христя Навроцька.

У глибокому смутку ділимося сумною вісткою з членками Союзу Українок Америки і українською громадою, що 30-го травня відійшла у вічність після довгої і важкої недуги, проживши 82 роки,

св. п. ОЛЕКСАНДРА З ЛИКТЕЇВ РІЗНИК

Почесна членка Союзу Українок Америки, перша заступниця голови СУА (1972-1981), автор статей у журналі "Наше Життя", перша голова Управи Українського Музею.

Синови і дочці та рідним і друзям покійної висловлюємо щирі співчуття.

Головна Управа Союзу Українок Америки

У світлу пам'ять бл. п. **Олександри Різник**
Екзекутива СУА
складає **150.00 дол.** на Будівельний Фонд
Українського Музею.

Д-Р ЗОРЕСЛАВА ШКІРЯК-НИЖНИК

ПРОБЛЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ У СВІТЛІ КОНВЕНЦІЇ ООН ПРО ПРАВА ДИТИНИ

(ДОПОВІДЬ ВИГОЛОШЕНА НА XXV КОНВЕНЦІЇ СУА)

Україна переживає перехідний період на шляху до створення демократичного суспільства з ринковою економікою, до принципово нової економічної моделі, що зумовлює багато проблем, одночасне вирішення яких є практично неможливим. У зв'язку з цим в державі визначені пріоритети, що випливають із існуючих реалій. Таким пріоритетом, як і в інших цивілізованих країнах, є захист прав дитини, збереження її здоров'я, надання дитині можливості зростати в сімейному ото-

*Олександра Різник.
Oleksandra Riznyk.*

ченні, в атмосфері щастя, любові, розуміння. Ці пріоритети визначені Конвенцією ООН про права дитини, а також Конституцією України.

За роки незалежності України розроблені та втілюються в життя кілька важливих програм щодо охорони сім'ї та дітей: "Діти України", "Планування сім'ї", "Захист генофонду" та інші. Але за умов економічної скрути досягти позитивних результатів дуже важко. Погіршуються показники здоров'я людей, зокрема жінок та дітей, падає

народжуваність, зростає смертність. Все це призвело до демографічної кризи, яка сьогодні характеризується вже як депопуляція.

В особливо важкому стані перебуває українська родина, сім'я. Змінилася завжди притаманна нашому народові установка на материнство і батьківство; подружжя дедалі рідше задовольняє потреби мати нащадка. Поширюється одинокість та бездітність.

За таких складних умов особливого значення набувають заходи по дотриманню положень Конвенції ООН про права дитини, зокрема тих, що стосуються права дитини на особливе піклування, допомогу, на надання їй родині умов для здорового розвитку дитини, на забезпечення дітей, при необхідності, кваліфікованою медичною допомогою. В той же час аналіз ситуації в державі щодо життя сімей свідчить про значні проблеми у цій сфері.

На початок 1999 року майже 65% населення України мали середній прибуток на одну особу нижчий від межі малозабезпеченості (дані Держкомстату України). Індекс реальної заробітної платні в сім'ях знижується з року в рік, поширюється розшарування населення за рівнем прибутків. У 1998 році на частку 10% заможних родин припадало прибутків у 12 разів більше ніж на відповідну частку родин з низьким заробітком. Важливим чинником, що посилює бідність сімей з дітьми є і злидений рівень пенсійного забезпечення, через який сім'ї з дітьми не тільки не можуть отримувати допомогу від своїх старших родичів, але і самі змушені надавати її старшим, ущемлюючи своїх дітей.

Впливає на рівень життя сімей з дітьми і безробіття. За даними вибіркового спеціального обстеження сімей рівень безробіття на початок 1998 року становив 8,4% активного населення. За даними наших власних наукових досліджень в рамках проекту "Сім'я та діти України" житлові умови родин із двома та більше дітьми є незадовільні. Більше 70% молодих сімей з дитиною не мають окремого житла, через 10 літ шлюбного життя 57% все ще мешкають не у власному помешканні. Як наслідок це призводить до небажання шлюбних пар мати більше однієї дитини, а то і не мати жодної тривалий час після одруження.

Погіршилися умови для виховання дітей у дитячих дошкільних закладах. За останніх 7 літ чисельність дітей у садках зменшилась на 44,7%, а саме число дитячих садків скоротилося на 4,3 тисячі. Якість послуг у садках, що залишились, є низькою, як і якість харчування дітей, а платня за утримання дитини багатьом родинам є не під силу. Діти дошкільного віку зростають переважно (68%, власні дані) не знаючи спілкування з братами, сестрами чи ровесниками поза родиною, а це значно

зменшує рівень соціалізації дітей, збіднює їх сприймання дитинства, як щасливого періоду життя. До цих негативних для дитячого розвитку впливів додаються психологічні конфлікти в родині, що притаманні майже половині сімей, де є дошкільнята. Цей комплекс психо-соціальних ускладнених обставин негативно впливає на здоров'я і розвиток дітей, ущемлює їх права на щасливе дитинство.

Стаття 6 Конвенції ООН визначає право кожної дитини на життя. Держава має забезпечити у максимально можливій мірі виживання та здоровий розвиток дитини. Законодавча база охорони здоров'я жінок і дітей в Україні в цілому є досить потужною і включає абсолютну більшість міжнародно визнаних прав людини, зокрема і Конвенцію про права дитини. В статті 3 Конституції України зазначено, що: "людина, її життя і здоров'я, честь і гідність є найвищою цінністю". Кожен має право на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування" — гласить стаття 49 Конституції України. Основні принципи охорони здоров'я людини викладені в "Основах законодавства України про охорону здоров'я", серед яких визнання охорони здоров'я пріоритетним напрямком діяльності держави і суспільства, підвищений захист найбільш вразливих верств — дітей та їх матерів. В "Основах" охороні здоров'я матері і дитини присвячено окремий (VII) розділ. Все на папері виглядає гарно. Однак усі 9 статей розділу так чи інакше повторюють положення інших сфер права (трудового, соціального забезпечення) про соціальні гарантії і заохочення материнства, його охорону з боку держави. Цілий же ряд аспектів права матері і дитини щодо здоров'я залишається законодавчо недостатньо закріпленим і потребує удосконалення. Адже, для прикладу, право дитини на грудне вигодування, на спільне перебування з матір'ю після пологів (стаття 9 Конвенції: держависторони забезпечують те, щоб дитина не розлучалася з матір'ю всупереч її бажанню), взагалі право дитини вижити, ніде навіть не продекларовані, не кажучи вже про механізми забезпечення цього права. Про справжню ефективність і якість дотримання прав дитини в аспекті її здоров'я і розвитку найкраще можна судити за результатами показників здоров'я дітей. Що маємо нині в Україні?

Захворюваність дітей різних вікових груп практично з усіх категорій захворювань збільшується з року в рік. Рівень захворюваності дітей I-го року життя у 1998 році в порівнянні з 1990 роком виріс на 21,3%. Доказом значного росту хворобливості дітей різного віку є і ріст дитячої інвалідності. На початок 1999 року в державі налічується більше 140 тисяч дітей-інвалідів (128-130 на 10,000 дітей). У порівнянні з 1990 роком інвалідність зросла на 25,4%. Серед основних причин інвалідації — хвороби нервової системи з переважан-

* Державний Комітет Статистики.

ням дитячого церебрального паралічу, психічні розлади та вроджені вади розвитку. Викликає сумні тлумачення той факт, що майже 20% дітей-інвалідів знаходиться в інтернатних закладах, таким чином, виховуються без сім'ї. В аспекті Конвенції (стаття 23), яка визначає право неповноцінної в розумовому чи фізичному відношенні дитини — на достойне і повноцінне життя в умовах сім'ї, право такої дитини на особливе піклування, доступ до освіти, відновлення здоров'я в максимально можливих межах, право на належне соціальне, духовне життя — діти-інваліди в Україні, як в домашніх умовах так і в умовах інтернатів, у зв'язку з жалюгідно низькою державною фінансовою підтримкою, таким правом забезпечені вельми умовно.

Однією з важливих статей Конвенції є стаття 24, що визнає право дитини та її матері на отримання досконалих медичних послуг, лікування та реабілітації, надання матерям належної допомоги в до- та післяпологовий період.

В Україні склалася складна ситуація щодо здоров'я жінок взагалі і матерів, зокрема. За період з 1990 року тривалість життя жінок зменшилася на 2,4 роки. Особливу тривогу викликає стан материнської смертності. Її показник упродовж останніх років тримається на високих рівнях; в середньому — 30,3 на 100,000 народжених живими, що значно перевищує показники інших європейських країн. Аналіза захворюваності вагітних за даними жіночих медичних закладів та наукових досліджень, в тому числі і наших власних, показав чітку тенденцію до погіршення їх здоров'я. Кількість анемії за останні 5 літ зросла майже у 5 разів: зараз малокрів'ям страждає кожна друга вагітна жінка. Зросла частота ниркових, серцево-судинних захворювань, діабету, запальних хвороб сечовивідних та статевих шляхів.

Така ситуація призвела до збільшення ускладнень вагітності та пологів. Нині нормально протікають всього біля 25% пологів. На фоні малокрів'я, збідненого харчування, перевтоми на роботі та вдома, частих стресових ситуацій, що їх переживають вагітні, вживання навіть за вагітності алкоголю, надмірного пасивного чи активного паління, праці в умовах із впливом шкідливих для здоров'я чинників, екологічного забруднення навколишнього середовища, тощо, погіршилися наслідки вагітності та пологів, значно знизилась шанси дітей народитися здоровими. За нашими глибокими популяційними дослідженнями (проект "Сім'я та діти України") лише 7-10% немовлят народжуються здоровими. Якщо додати до цього той факт, що абсолютна більшість сімей, що мають

намір народити дитину в майбутньому, збираються мати лише одну дитину, або, утриматися від її народження в найближчі три роки (дані проєкту "Сім'я та діти України"), то ситуація вимальовується більш ніж тривожна. Недарма сумарний показник народжуваності (кількість дітей, що народжує жінка за своє життя) зменшився з 1,9 в 1989 році до 1,3 в 1998.

І ще про один аспект проблеми. Конвенція ООН про права дитини зобов'язує держави постійно вживати необхідні заходи до зниження рівня дитячої смертності. В Україні починаючи з 1990 року цей показник не має тенденції до зниження і з невеликими коливаннями тримається на високому як для європейських країн рівні — близько 14,0 на 1,000 народжених живими. Країни Європи мають в середньому показник 6.0—8.0 на 1,000 народжених живими.

Таким чином навіть ця неповна аналіза свідчить, що Україна належить, на жаль, до тих країн, які ще не забезпечили в силу різних причин фундаментальне право дитини на виживання, підтримку здоров'я, якісне лікування та реабілітацію.

Слід сказати, що стратегія охорони здоров'я в Україні в цілому збігається з загальноєвропейською політикою охорони здоров'я і визначається пріоритетом медико-соціального захисту сім'ї, поліпшення здоров'я молоді, жінок і дітей. Досягнення мети щодо забезпечення здоров'я матерів та народжених дітей, їх подальшого гармонійного розвитку в значній мірі залежатиме від того, як скоро Україна подолає соціально-економічну, фінансову і духовну кризу і поліпшить добробут людей. Спрямування політики держави на покращання здоров'я людей, сприяння здоровому способу життя, належному його рівню і якості, посилення профілактичної орієнтації охорони здоров'я жінки, збереження репродуктивного здоров'я молоді, підготовка до сімейного життя, якісний допологовий нагляд, кваліфікована допомога в родах та після них, підтримка здоров'я та забезпечення належного розвитку дитини, доступність медичної допомоги усім верствам у містах і селах а також ефективна реформа системи охорони здоров'я можуть стати вагомим і результативним внеском у покращання здоров'я дітей, у справі забезпечення положень Конвенції, а саме забезпеченні фундаментального права дітей — права народитися здоровими, права вижити, зростати здоровими в атмосфері любови, розуміння і щастя. Треба вірити, що наше покоління діждеться, коли ці прекрасні святі права дітей в Україні будуть справді дотримані. Дуже хочеться, щоб це прийшло якомога скоріше.

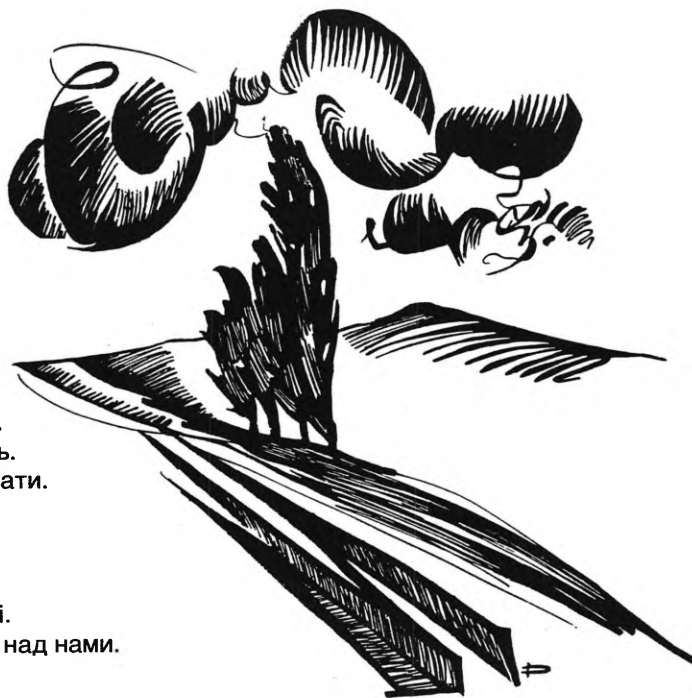
АНТОНІНА ЛИСТОПАД

МИ — УКРАЇНЦІ!

Хіба сховати нас в могили?
Ми зацвітемо й там
Барвінком.
Дає мені Україна силу.
Я — українка.

Є найсвятіше — рідна хата.
І поля батьківський загінець.
Тобі про рід український дбати.
Ти — українець!

Цвіте калина
Між тернами...
І рідно пахнуть чорнобривці.
Спинивсь Чумацький Шлях над нами.
Ми — українці!

НЕОНІЛЯ ЛОЩЕНКО-ВИНЯРСЬКА

“В ДОРОЗІ ДОДОМУ”

ЧАСТИНА II
(Продовження)

Вже вечоріло, коли доходили до села. Дорога вела крутим берегом, вітер, різкий і холодний, все дужчав. Швидко темніло. Почали проситись на нічліг, пропонували заплату, але від хати до хати відповідь — “Ні, та й ні, багато вас тут вештається”. Село називалося “Мачухи” і назва себе виправдувала. До сусіднього села було далеко, то ж вся наша надія зачепилася за останню на окраїні села, трохи похилену на один бік хатину. Проймав страх: а що як і тут не впустять? Двері відчинила старша жінка: “Подорожні? — Ой, лишенько, заходьте мерщій, бо он як дме. Ви з Харкова? А моя дочка пішла туди шукати чоловіка. Казали сусіди, що бачили його в полоні під містом. А мені лишила дитину і щось її вже довго нема”. Ми не поспішали оповідати, що бачили і що знали, бо не хотіли відбирати у неї одне, що залишилося, — надію. При світлі каганця розглянулись, побачили як бідно, убого у цій хаті. Господиня поділилася з нами звареними картоплинами і післала сушитися — спати на піч. Я довго не могла заснути. Цілу ніч над кручею, де стояла хатина, ревів і стогнав не Дніпро (як у Шевченка) а шалений вітер. Незабутня, остання ніч на Лівобережжі. Вранці лишили в тій хаті щось зі свого “маєтку” та щиро дякували за порятунок. — “Старайтесь перебраться чим скоріше через замерзлий Дніпро, бо цей вологий вітер віщує, що скоро крига зрушиться”, — раділа жінка.

Дорога вела то горою, то знову спускалася вниз до ріки. За примерзлим верболозом простягався широкий, студений Дніпро, покритий білою кригою. А по той бік — пологий, лагідний берег з хатами й садками запрошує, манить. Самі ми не відважувалися, не знали де ліпше переправляться. Десь пополудні натрапили ми

на якусь сім'ю, що лагодила сани, щоб переїхати на другий берег. Сани наладовані, місця нема, то ж нам порадили триматись за саннями ззаду. Чи трапиться ліпша нагода? Місцеві люди знають де крига міцніша, де легше перейти. Вирішили, пішли. Спочатку помалу, а потім посувались скорше. Швидко перебираючи ногами по нерівній кризі, ми заледве встигали за саннями, захекавшись просили сповільнити їзду. Груди стискало тисячами кольок, але страх залишитися позаду гнав нас вперед. Нарешті сповільнення і — твердий ґрунт під ногами. Свідомі досягнення, радіємо, що ми вже на Правобережжі.

Розглянулись. Повище берега протоптана стежка веде у садок, поміж розлогі, безлисті тепер, яблуні та груші, а далі вишняк, подвір'я і хата. Підходимо. Господар з синами рубають дрова. — “Добрий вечір вам”, — кажу, хоч це і не смеркається. — Розгинається дядько, дивиться на нас згори якось лагідно, так ніби у вус посміхається. Це додає нам відваги. — “А чи не пустили б ви нас, дядечку, переночувати?” — питаю несміливим голосом, хоч з ноткою надії. — “Ну а якже, люди добрі, ходіть, ночуйте”, і вже провадить в хату, витягає з печі ще теплий борщ, годує нас, а сам розпитус звідкіля і куди наша дорога. Так трохи побалакавши, казав скидати нам валянки (чи щось на те подібне) та лізти мерщій на піч. — “Сердита у мене жінка, як прийде і побаче, що я вас впустив, буде сваритись. А ви тихо сидіть і вдавайте, що спите.” Прикро зробилося від такого попередження і воно скоро потвердилось. Прийшла додому баба і, довідавшись про “непрошені гості”, сварилася, бубоніла, кидала горшками і кочергою, а ми тихо сиділи на печі, мов миші. Як почало розвиднятися,

повдягались ми скоренько і, не чекаючи “запрошення на сніданок”, зникли з хати, мов тінь. Вже на подвір'ї подякували доброму господареві, а він, усміхаючись докинув: “Маєте щастя, вночі почала ломатися крига, рушив Дніпро”.

Була це Черкащина, серце України, козацької слави оспіваний край. Ніби стрічкою вздовж Дніпра простягнулись прегарні села. Чепурні, біленькі хати з розмальованими по-своєрідному віконницями й дверима потопали в садках. Потепліло, починалася весна. На чистому, блакитному небі з'явилось ласкаве сонечко, пригріло. Зацвірінькали птахи, задзюрчали струмки і цілі потоки розтопленого снігу вкрили подвір'я й вулиці. Вже вранці, щойно вийшовши з хати, ми змушені були вступати в ледяну воду, часом аж по коліна. Саночки вже не були придатні, натомість додався тягар на плечі. Було тяжко просуватися вперед, доводилось частіше проситися до хат щоб відпочити, погріти ноги. Але взуття не висихало. Така подорож тривала до самих Черкас. Пригадую, що селяни в цих околицях були привітніші, легше було дістатися на нічліг і нічого за це не треба було платити. Частували нас, зовсім чужих їм людей, щедро, а навіть давали часом по чарці горілки-самогонки щоб запобігти перестуді. Дійсно — це чудо, що ми за всю подорож не похворіли.

Зарізьбилося в моїй пам'яті обличчя молодої жінки-господині, до якої в хату ми попросилися “перепочити”. У хаті було чисто, ясно, чепурно. А ми брудні, забрьохані, взуття зовсім мокре й розлізле. Присіли коло дверей, на край лавки. Але, ні. Жінка посадила нас за стіл і, уявляючи собі, витягла з печі запашну печену курку. “Їжте, людоньки, їжте”, — припрошувала. Ми ж знали, що курка тоді була лише на свято, або для хворого. Не зловживали її гостинністю і трошки попоївши переконували, що зовсім не голодні. Не легко повірити, що моральна засада “нагодувати голодного” так глибоко закорінена тут, серед населення, яке само багато терпіло.

У Черкасах нам порадили пробувати щастя на залізниці — ніби тут німці менше присікаються, що людям вдається під'їхати вантажним потягом. Коло станції багато подорожніх з клунками, торбами на плечах. Від них довідалися, що один з вантажних потягів буде їхати у напрямі Фастова, а це ж в нашу сторону. Пішли ми з іншими поза станцію трохи далі, де той потяг стояв і видряпались, сховалися в порожній вагон. За якийсь час потяг рушив і їхав кілька годин, аж зовсім стемніло. Була, як то кажуть “глуха ніч”, тобто хмарна, без місяця і зірок. Під'їздили до якоїсь станції і потяг зупинився. Попереду почувся крики, лайка, постріли. В одну мить люди з вагонів кинулися врозтіч. Вискочили й ми, відчули під ногами рейки. Раптом в п'ятні з'явилось світло ліхтарок, гупання ніг і часті постріли зовсім поблизу нас. Ми впали на мокру землю край насипу, де під ногами ґрунт стрімко спускався вниз і так чекали доки вщухне стрілянина. Це німці робили облаву. Я відчула, як мама дрижить цілим тілом. Тоді вперше в житті я перебрала “провід”. Тримавши її сильно за руку, я почала обережно просуватися вперед. В п'ятні з'явилися обриси станції, слабо освітлений напис “Фастово”.

Тепер ми знали де ми є. Звичайно, на станцію не пішли, а навмання скрутили вбік в якусь вулицю. Може наші очі звикли до темноти, але якось тут було видніше. В деяких хатах світілося. Почали стукати, проситися на

нічліг. Місцями ніхто не відчиняв, не виходив, лиш гавкали собаки, а дехто виганяв нас з лайкою. Так обійшли ми довжезну вулицю, просилися пересидіти ніч в сінях чи в сараї, але ніхто не впускав. Це була Великодня субота і люди приготувалися до свята, все вчистили, дехто збирався до церкви, — то ж чужі брудні подорожні були зайві. Ми не мали вже сили іти далі, та й не знали куди. Сіли зі своїми клунками під парканом біля якоїсь хати. Було мокро, вогко і страшно холодно. Присідали так до світанку. А як розвиднювалося — верталися люди з церкви. Ми розпитали їх про дорогу на Коростень, на наші Чоповичі. Вже на окраїні містечка постукали у двері хати, що виглядала якось привітнішою. Відчинили старші вже віком чоловік і жінка, і ніби зраділи нам, прошакам, щоб за старим звичаєм прийняти, пригостити подорожнього, та ще й у світлий празник Воскресіння Христового. Роздягли, посадили нас до святочно накритого столу, розговорились з нами свяченим ячком, паскою. Так підкріпившись, ми знову вирушили в дорогу, зігріті людською добротою і сердечністю.

Розпогодилося, пригріло сонце, на деревах, кущах з'явилися перші ознаки весни. Наближались додому. В одному селі, що може 50 км. від Чопович, довідалися, що мій дідусь живе і дім наш зберігся. Дідусь знали далеко поза Чоповичі. Був добрим і чесним аптекарем, багато помагав селянам ліками і порадами, всі його любили. Ми почувалися вже як в ріднім краю, скрізь нас добре приймали.

Під кінець подорожі довелося нам перейти ще один іспит. Наближаючись до рідних околиць, зайшли ми в густий, сосновий ліс. Дорога тут, зовсім вузька, була покрита водою, а місцями лежав ще не розтоплений сніг. Зі здивуванням побачили, що дорога стала доріжкою і зовсім зникла. Її перетинав з півтора метра широкий рів, заповнений ледяною водою. Не було мови щоб цей рів перестрибнути. Почали ми “шукати броду” дець де канава вужча. Але скрізь так само; та й через кущі, густо порослий молодняк пробиратися тяжко. Ну хоч сідай та плач. А тут знаємо — вже близько додому. Постояли, подумали і вступили в ледяну воду по пояс. Можна сказати “скупалися”. Не довелося вже довго йти, як ліс порідшав, між деревами показався (о, диво!) знайомий краєвид — наша річка Ірша, тільки тепер багато ширша і повновода. По ту сторону так добре знаний берег, де влітку ми часто ходили купатися. А на обрії, як завжди, виднілися вершки високих тополь коло нашого дому. На щастя, нас помітив чоловік, що проживав поблизу. Перевіз нас човном на другу сторону і, дивувався, коли почув, що ці обідрані, мокрі жінки, це дочка і внучка старого аптекаря, діда Вонсовича. Не взяв від нас заплаати.

Ще два кілометри і ми вдома. Церква, місток і ось наш сад, без паркана до вулиці, з покаліченими деревами і рідний дім. Через сад, вгору, пішли навпростець, побачили у вікні дідуся, замахали руками. Та він нас не пізнав, не сподівався, думав, що то жінки-жебракчи простують до хати. Знесилені до краю, раділи, що ми вже там, де наше місце на землі.

І так щасливо скінчилася наша Одиссея. Трохи завдячуємо щастю, а більше тим добрим, співчутливим людям, які в жорстокий час воєнної хуртовини жили за Божим законом про “свого ближнього”.

Продовження в наступному числі.

OUR LIFE

Monthly, published by Ukrainian National Women's League of America

JULY-AUGUST 1999

Editor: TAMARA STADNYCHENKO

President Elect Iryna Kurowyckyj, Honorary President Anna Krawczuk, 1-st Vice President Maria Tomorug.

THE 25TH UNWLA CONVENTION

by MARIA TOMORUG

The Ukrainian National Women's League of America, Inc. held its XXVth Convention from Friday, May 28, 1999 through Monday, May 30, 1999 at the Hotel Westin O'Hare in Rosemont, Illinois near the Chicago O'Hare Airport. There were approximately 200 delegates who came from across the United States and 100 guests who attended the convention during the four days. Hosting the convention was the Chicago Regional Council whose president is Lubomyra Kalin. The Convention Committee, chaired by Olena Semianczuk-Matwyshyn, deserves congratulations for a wonderful job.

The UNWLA Convention took place at the dawn of a new century and its theme was "Our Glorious Path Is the Bridge to the Future".

The Convention Book gives us a very good review of the achievements and work done by the UNWLA during the last three years. It contains various reports from President Anna Krawczuk and all of the members of the National Board as well as reports from all Branches and Regional Councils. Edited by Jaroslawa Rubel, the convention book also contains greetings from various dignitaries and organizations on the occasion of the Convention.

The convention was kicked off with a pre-Convention Program which took place on Friday evening. The theme of the program, which was moderated by Vice President Iryna Kurowyckyj, was "Human Rights". Several guest speakers participated. The first of these was Her Excellency Nina Kovalska,

Dr. Julian Kulas, Ambassador Nina Kovalska, Stephen Mix, Esq., Iryna Kurowyckyj and Dr. Zoreslava Shkiryak-Nyzhnyk.

first woman ambassador of Ukraine to Switzerland who spoke on the topic "Human Rights Are Women's Rights". She mentioned U.N. documents that protect human rights, such as the Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women, the Human Rights Convention, and others. She also discussed the problem of trafficking of Ukrainian women around the world.

Dr. Zoreslava-Nyzhnyk from Ukraine addressed the issue of "Health: One of the Fundamental Human Rights". She described the health situation of women in Ukraine in great detail, painting a very sad picture. She said that one of the fundamental human rights is the right to health which Ukrainian women at this time do not have because of the economic situation in the county.

Stephen B. Nix, Esquire, who served as outside counsel to the committee of the Ukrainian Parliament and assisted with the drafting of the Constitution of Ukraine, the law on the Constitutional Court of Ukraine and the drafting of the Law on Parliamentary Elections in Ukraine, spoke about "Human Rights Pursuant to the Ukrainian Constitution."

Dr. Julian Kulas spoke on "Promoting and Defending Human Rights of American Citizens."

Saturday, May 29, 1999, marked the official opening of the XXVth Convention and began with the presentation of banners of the nine Regional Councils and a prayer recited by Luba Bilowchtchuk, Chair of the Scholarship Program. President Anna Krawczuk officially opened the convention. After the report of the Credentials Committee verifying the quorum, Daria

Jarosewych (from Chicago) was elected Chair of the Convention.

The morning and afternoon session of the first full day of the convention addressed various organizational and financial issues and included a presentation by Oksana Xenos, Esq., on "Why the UNWLA Must Adhere to the IRS Laws". An address by President Anna Krawczuk was followed by the report of the Nominating Committee Chair, Maria Rakowsky. The slate was then present to the delegates who elected the following officers for the next three years:

- Iryna Kurowyckyj - President
- Maria Tomorug - Vice President
- Sophia Hewryk - Vice President (Membership)
- Oxana Farion - Vice President (Culture)
- Motria Voyevodka-Sloniewsky - Vice President (Public Relations)
- Barbara Bachynsky - Recording Secretary
- Omelana Rohoza - Corresponding Secretary
- Donna Czechowycz - Treasurer
- Roma Lisovych - Financial Secretary
- Marta Bohachevsky-Chomiak - Member-at-Large
- Irena Stecki - Member-at-Large
- Jaroslawa Rubel - Press Chair
- Nadia Shmigel - Social Welfare Chair
- Katherine Iwasyshyn - Educational Chair
- Maria Pazuniak - Art/Museum Chair
- Luba Bilowchtchuk - Scholarship Chair
- Martha Pelensky - Ecology Chair
- Olga Trytyak - Archives Chair
- Joanna Ratych - Auditing Committee Chair

A Saturday luncheon program was provided by UNWLA pre-school children who delighted everyone with their songs and poetry recitals. During the luncheon honorary citations and gold UNWLA pins were presented by President Anna Krawczuk and Vice President Sophia Hewryk to UNWLA members who have been in the organization for 50 years.

The highlight of the convention was the banquet, which was held on Saturday evening. The Chicago community attended in full force, showing its appreciation and support for the work of the UNWLA's Chicago Regional Council and its branches. Opening remarks were given by Olena Semianczuk-Matwysyn, the Convention Chair. Anna Krawczuk, the outgoing president of the UNWLA, gave her farewell address. She was then granted the title of Honorary President of the UNWLA by the four Vice Presidents. The citation was read by first Vice President Olga Trytyak. As Honorary President, Mrs. Krawczuk then installed the newly elected officers of the UNWLA Board.

Newly elected UNWLA President Iryna Kurowyckyj spoke next, discussing on the various programs for the future and stressing her wish to pass on to the younger generation of women what the UNWLA had given her -- the ability to work for the good of women of Ukraine and the United States in the spheres of their interests, primarily in our organization, in our membership. "We must," she said, "interest women with our future, our heritage, and encourage them to join our ranks."

Mistress of Ceremonies Daria Markus read selected greetings from well wishers, among them Ukraine's President Leonid Kuchma and President of Soyuz Ukrainok Ukrainy Atena Pashko, who for personal reasons was unable to attend the convention. Oral greetings were presented by the following: Nina Kowalska, Ukraine's Ambassador to Switzerland; Ludmyla Protasova, Acting Consul General of Ukraine in Chicago; Oksana Sokolyk, President of the World Federation of Ukrainian Women's Organizations; and Sorosh Roshan, President of the National Council of Women of USA. An installation of various honorary awards took place during the banquet which ended with a musical program by Natalia Khoma, Marta Bagratuni and Sharon Rogers.

The Most Reverend Bishop Michael, CSsR, led the opening prayer and the Most Reverend Archbishop Vsevolod led the closing prayer.

The Sunday session started with a mass at 7:00 a.m., celebrated by the Most Reverend Bishop Michael

CSsR. After breakfast, there was a very interesting sightseeing trip through the city of Chicago, including the Ukrainian Village, its museums and churches.

The remainder of the day was taken up by the various seminars, as follows: Organizational - chaired by Sophia Hewryk; Cultural - chaired by Marta Bohachevsky-Chomiak; Finances - chaired by Nadia Cwiach and Taissa Turiansky; Social Welfare - chaired by Lidia Czernyk; Educational and Ecology - chaired by Sophia Hewryk and Olga Trytyak; Museum - chaired by Maria Pazuniak; Scholarships - chaired by Luba Bilowchtchuk; and press and "Our Life" - chaired by Jaroslawa Rubel and Irena Chaban.

The Sunday luncheon was dedicated to the reports on the various seminars and was followed by resolutions and recommendations. During the farewell luncheon, generous donations from UNWLA members were made toward the purchase of a new computer for "Our Life": Anna Maksymowycz — \$1,000.00, Lidia Ficalowuch — \$1,000.00, Maria Nawarynska — \$250.00, Lidia Kolodchin — \$200.00, Wolodymyra Tesluk — \$100.00, Lesia Goy — \$100.00. An additional \$500.00 for this purpose was pledged by UNWLA Branch 56.

In the afternoon session, Honorary President Anna Krawczuk gave her farewell remarks. The acceptance speech of President Elect Iryna Kurowyckyj followed. The newly elected president said that with entering the new millennium, the UNWLA would be celebrating its 75th anniversary. She expressed a hope that the new technologies in communication will make it possible for us to attract new membership which otherwise would never have had contact with our organization and her belief that the Internet would give the organization a great opportunity to continue and enlarge the work of the UNWLA. She thanked the Nominating Committee and its Chair, Maria Rakowsky, for their work in preparing the new slate. She also thanked Honorary President Anna Krawczuk for her great work during her tenure as president. Ms. Kurowyckyj also thanked the Convention Committee, chaired by Olena Semianczuk-Matwysyn, and the Chicago Regional Council and its president, Lubomyra Kalin, for their work which resulted in a convention which ran very smoothly and which was conducted in a friendly atmosphere. The new president also thanked Convention Chair Daria Jarosewych for her sometimes difficult job during the convention. After a question and answer period, the convention was officially adjourned.

UKRAINIAN WOMEN WRITERS: AN ENGLISH LANGUAGE SERIES

by MARTA TARNAWSKY

The end of 1998 heralded an unprecedented event in the Canadian publishing world, one which has great historical significance for Ukrainian culture. Made possible by the efforts of two dedicated individuals, an English language series entitled **Women's Voices in Ukrainian Literature** was created. This brave initiative is awe inspiring, particularly as two volumes of the series have already appeared in print; the publishers promise that three additional volumes will be published in the coming year.

It is interesting to note that had an organized Ukrainian women's movement followed the precepts of its founder, Nataliya Kobrynska, we would have had such a series long ago. In her essay "On the Primary Goal of the Society of Ruthenian Women in Stanislaviv", which appeared in 1887 in **Pershiy Vinok** (The First Garland), Kobrynska wrote: "We have set ourselves the task of nurturing the development of the woman's spirit through literature, because literature has always been a true reflection of the light and dark pages of society, its needs and its shortcomings. Kobrynska even devised a practical plan for achieving this "primary goal". She had no expectations of government funding, nor did she rely on the sponsorship of wealthy foundations. She proposed, instead, the creation of a standing publishing fund that would be initiated and maintained by the organization itself, through contributions from members, fundraising events such as dinners and concerts, lotteries, etc. "The proceeds should be used," wrote Kobrynska, "for the publication of books, both of original [Ukrainian] works and works in translation." But even during her lifetime, the women's movement she founded ignored her advice. The funds collected for the publication of a women writers' almanac, were allocated by the organization's leaders for the purchase of a silver tray for the new bishop! And The First Garland, in which Kobrynska's essay appeared, would never have been published had it not been personally funded by Olena Pchilka and Nataliya Kobrynska herself. A Ukrainian language women writers series did not materialize in Ukraine; today, the series is a reality -- in English translation!

In the West, women's literature evokes much

interest, and not only among the literati. For where, if not in the works of women writers, can one find a true reflection of society where woman is not an equal partner in politics, economics, religion, or education, even though she bears on her shoulders the bulk of the responsibility for the cornerstone of this society -- the welfare of the family, the nurturing and upbringing of future generations?

Today as in the past, the philanthropy of private patrons has raised the dignity of Ukrainian culture and has created a priceless legacy for the future. Just as Olena Pchilka and Nataliya Kobrynska succeeded in publishing the first Ukrainian women's almanac, two Canadians of Ukrainian descent, Roma Franko and Sonia Morris, have succeeded in creating **Women's Voices in Ukrainian Literature**. For this project, the two sisters have contributed not only their knowledge and their intensive labor, but their own money. Together, they are the founders of Language Lanterns Publications (based in Saskatoon, Saskatchewan) which in 1998, released the first two volumes of the Ukrainian women writers series.

Roma Franko, until recently, was head of the Department of Slavic Studies and Modern Languages at the University of Saskatchewan. Her work with students convinced her that there is a significant market for Ukrainian literature in translation, not only for readers of Ukrainian descent. Sonia Morris was a faculty member and administrator in the university's Department of Education, specializing in psycholinguistics and the issue of bilingualism (Ukrainian-English) in Canada. Retiring from their respective careers in the academic world, the sisters decided to devote the rest of their lives to this unique project, Roma Franko as translator and Sonia Morris as editor.

The series promises to show the English language reader selected short prose of Ukrainian women writers of the 19th century and will feature works by Olena Pchilka, Nataliya Kobrynska, Dniprova Chayka, Lyubov Yanovska, Olha Kobylianska, Yevhenia Yaroshynska, Hrytsko Hryhorenko, Lesia Ukrainka, and in a separate volume, stories for children

by various Ukrainian women writers.

In the forward to the series, the founders discuss the need for a retrospective analysis which would explain, in part, the first tentative steps, taken one hundred years ago, on the long, tortuous road toward political, economic and social equality, a road which women in Ukraine still travel. As the publishers of the series point out, the writers whose works are featured do not speak with one voice; their works do not always touch upon feminist themes. Furthermore, the authors are differentiated from one another by differences in their respective literary skills and creative talents. They are, however, united in their faith in the power of literature, which is for each of them a vehicle of self-expression and an attempt to influence community activism, and by the fact that they are the observers and interpreters of reality from a woman's worldview.

The first two books of the series include stories

by Olena Pchilka and Nataliya Kobrynska (Volume One) and Dniprova Chayka and Lyubov Yanovska (Volume Two). Each book deserves individual attention.

The Spirit of the Times. Selected prose fiction by Olena Pchilka and Nataliya Kobrynska. Translated by Roma Franko. Edited by Sonia Morris. Saskatoon, SK: Language Lanterns Publications, 1998. 472 p. (Women's Voices in Ukrainian Literature, v.1) ISBN 0-9683899-0-2 \$14.95.

In the Dark of the Night. Selected prose fiction by Dniprova Chayka and Lyubov Yanovska. Translated by Roma Franko. Edited by Sonia Morris. Saskatoon, SK: Language Lanterns Publications, 1998. 465 p. (Women's Voices in Ukrainian Literature, v. 2) ISBN 0-9683899-1-0 \$14.95.

Editor's Note: This review was originally presented in Ukrainian on the radio broadcast of the Ukrainian Educational and Cultural Center in Philadelphia on March 27, 1999. The translation is mine and any inaccuracies and inconsistencies are solely mine.

* * *

Dniprova Chayka is the pseudonym of Liudmyla Berezhyna-Vasylevska, born in Kharkiv in 1861. Her works range from realist stories about the lives of Ukraine's intelligentsia and Ukraine's peasants to modernist miniatures to libretti for children's operas.

Hrytsko Hryhorenko is the pseudonym of Olexandra Sudovshchikova-Kosach, born in Makarev (northern Russia) in 1867. The sister-in-law of Lesia Ukrainka, she wrote many stories about the hardships suffered by Ukrainian villagers of the times and translated French, Swedish and English literature into Ukrainian.

Nataliya Kobrynska was born in 1851 in Beleluia. A dedicated feminist, she advocated the establishment of day-care centers and was committed to literature for, by and about women.

Olha Kobylianska was born in Gura Humorului in 1863. Her first stories were written in German, but her

later works, influenced by her involvement with the Ukrainian women's movement in Bukovyna, were written in Ukrainian, often characterized by feminist themes and the mysteries of nature.

Olena Pchilka is the pseudonym of Olha Drahomanova-Kosach, born in Hadiache in 1849. An accomplished ethnographer, playwright, essayist and biographer, she is probably best known as the mother of Lesia Ukrainka.

Lyubov Yanovska was born in Mykolaivka in 1861. A teacher and community activist who established several Sunday schools in Poltavshchyna, she authored over one hundred short stories, novellas, novels and dramas.

Yevhenia Yaroshynska was born in Chukiv, Bukovyna in 1868. An internationally recognized folklorist, she was also the author of short stories and novels.

CHILDREN'S UKRAINIAN AUDIO CASSETTES

Some Personal Favorites: A Review

by NATALIA BILASH

Growing up, I remember singing many Ukrainian songs with my parents and friends. Most of the songs I learned from my parents or at Ukrainian Svitlychka or Hunter's Shkilka (run by M.M. Sonevytsky) or in Plast. In later years, the songs I learned were from audio cassettes.

Today, as a mother of two young girls, aged three and five, I've re-learned many of those songs. This is not hard to do, because many great children's cassettes are available in today's market. Of the many cassettes I own, the ones I like best are both entertaining and well produced. A brief critique follows. I've rated the cassettes from excellent to good, using a five star designation for excellent, four stars for very good, and three for good. All of the cassettes mentioned come with printed lyrics and are available at Ukrainian stores in the US or Canada.

MIRKA & OLYA: DOBRYDEN (Good Day), performed by Mirka Boyechko and Olya Cholkan, is produced by Darka & Slavko: Music Manufacturing Services in Toronto. This is a great cassette for children of all ages. All the words are legible and the songs are sung in a happy and upbeat fashion. My children listened two or three times and were able to pick up all of the words. Now all I have to do is pop it into my recorder and they just sing along. Songs include *Tsarvina* (the Princess), *Kotyku, Kotyku* (Kitten), *Abetka* (Alphabet) and others. *****

V TABORI LUNAYE SPIV (Camp Songs) is performed by the seniorky in Plast Stanytsia Passaic. The cassette is recorded and produced by AC Productions. A fairly new cassette, this one includes Plast songs that are enjoyable for children and adults. The words are legibly sung and easy to follow. Among the songs on this cassette are *Veseliy Mandrivnyk* (The Merry Hiker), *Krai Lisu na Poliantsi* (Near the Meadow), *Volya* (Freedom), and *Sirily u Sumerku* (Dusk Came).*****

ULIUBLENI VIRSHI (Favorite Poems) is produced by A-BA-BA-HA-LA-MA-HA, Ivan Malkovych in Kyiv. The cassette contains songs and poems sung and read by various artists in Ukraine, among them, Malkovych's young son Ivasyk. Many of the melodies are from popular Ukrainian and American songs, so the words are easily learned. After listening to

this cassette, my children can recite poems from memory. Few of the songs and poems are known to children here in the US and Canada, but they are easy to learn. The cassette may be purchased with a large print, very nicely illustrated book by the same name). *****

BARABOLYA & TSYBOOLYA (That Means Potato & That Means Onion), on two cassettes, is produced by Ron Cahute in Ontario. The lyrics are written and sung by Ron Cahute and Ihor Baczynky. The songs are hilarious and enjoyable for children and adults. Sung in two languages (Ukrainian and English) to popular American tunes, the songs are catchy and enticing. In this respect, they are a clever teaching tool, inviting the child who speak no Ukrainian to learn and use Ukrainian words in a non-threatening and entertaining way. Songs include *Count To Ten*, *Days of the Week*, *Slawko the Music Man*, and *Nice Peryna* (Nice Down Quilt). *****

UKRAINSKI NARODNI KAZKY (Ukrainian Stories) is performed by Yuriy Yatsenko of Studio Ukraine in Ukraine. The stories are read by various people. Though fairly new to the Ukrainian-American child, they are easily understood and pleasant. Included in this cassette are *Khlib i Zoloto* (Bread and Gold), *Kazka pro Kotyka i Pivnyka* (A Story About a Cat and a Rooster), and *Yizhak ta Zayets* (The Porcupine and the Hare).*****

SPIVUCHI SKARBY (Sing Along Treasures), with music by Gene Zwozdesky (CAPAC) from Kazka Productions, Ltd. is a collection of Ukrainian rhymes, songs and verses in Ukrainian on one side and in English on the other. A book which corresponds to the cassette and is nicely illustrated with children's drawings, comes with the cassette. Songs include *Liubliu Spivaty* (I Like to Sing), *Na Mnohi Lita* (Happy Birthday), *Halloween*, and *Sviatyi Mykolai* (Saint Nicholas). ****

LEVKO DURKO, performed by comic and singer Levko Durko of Ukraine is funny and upbeat. All of the songs and dialogue are new to the Ukrainian-American child, but are easy to follow and sing along with. Songs include *Zoopark* (The Zoo), *Kukurudza v Buzi* (Eating Corn), and *Babtsia* (Grandmom). A delight. ****

ZOREPLAVTSI (Stargazers) is performed and produced by Basia Andrusko and Pete Barna in Yardsley, PA. The songs, transportation oriented, are interesting. They include *Zoreplavtsi* (Stargazers) and *Avto* (The Car).***

Other favorites are Ukrainian-English cassettes with corresponding books which are performed, produced and available in Canada. Ukrainian on one side and English on the other, they include *Cherez Zironku Yasnu* (A Star Shines Brightly) -- a collection of Ukrainian lullabies, *Zacharovana Yalynka* (The Enchanted Tree) -- a story about a Christmas tree coming to life on Christmas Eve, *Oy Shchhoz to za*

Shum (Moquito's Wedding), and *Naymenshyi Koliadnyk* (The Littlest Caroller).***

But my all time favorite two cassettes are the ones my father, Dido Romko, made for his granddaughters. On the first of these, he sings popular Ukrainian tunes. My children really enjoy hearing Dido sing *Khodyt' Harbuz po Horodi* (The Mighty Pumpkin) and can now sing all eight verses of it on their own! On the second cassette, Dido Romko reads their favorite Ukrainian stories, including *Ripka* (The Turnip) and *Pro Vedmedia Lassuna* (The Greedy Bear) by Roman Zavadowych. I give both of these cassettes TEN STARS! Diakuyu, Tatu!

OFFICE OF THE GOVERNOR

GEORGE RYAN • GOVERNOR

Chicago, Illinois. In a recent ceremony, Illinois First Lady Lura Lynn Ryan was presented with an invitation to the XXVth Convention of the Ukrainian National Women's League of America. Mrs. Ryan commended the organization for 75 years of charitable work and promoting the rich Ukrainian culture and heritage. Pictured from left to right: Oksana Krushelnycky, Olena Matwyszyn, Mrs. Ryan, Luba Kalin, Oksana Melnyk, and Ivanna Richardson.

THE NEW MEDICINE CABINET

by IHOR MAGUN, M.D.

Medicinal herbs, or as they are commonly referred to, dietary supplements, are slowly becoming a part of our "alternative armamentarium to "prevent" and "treat" a number of diseases.

Many individuals are faced with serious health problems for which conventional medicinal treatments have been poor or unsuccessful. Treatment by alternative means provides many with an option that may be helpful. Some individuals view herbal medicines as a more natural way of treatment, forgoing conventional treatments entirely.

Europeans have used medical herbs for decades. Currently, in Europe, it is considered completely normal to get a prescription for a medical herb after examination by a physician. If this is indeed the case, why is this type of treatment not practiced here in the U.S.?

There are a number of reasons. One of the major reasons for limited use of medical herbs boils down to the fact that up till now, physicians and pharmacists have not been trained in school on prescribing and recommending different types of herbs.

With the advent of the internet and accessibility to a lot of information on herbs and their medicinal benefits, this is changing. Certain universities are now introducing courses on herbs and reliable books are becoming available.

One of the greatest obstacles to the use of herbs is that the quality of the product is not well established nor controlled. The Food and Drug Administration

(FDA) will not approve any herbs despite all the experience seen in Europe. One of the other problems involving the FDA is that herbs cannot be patented, so no studies are done. The products may claim to be natural and pure, however, no specific standards have been established nor have any specific doses been recommended. In fact, some independent studies have shown that certain herbs are actually worthless and can be harmful. They should never be used during pregnancy, and doses must be appropriate -- a fact that has yet to be fully established. Some individuals self-treat and may delay getting an appropriate medical evaluation, often doing themselves more harm than good. There are also questions about drug interaction and about correct or appropriate duration of treatment.

So are herbs bad and not to be used? This writer's opinion is that there is much more that we need to know before we start using herbs for certain conditions, at least here in the United States. There are currently recognized pharmaceutical companies which can claim a reliable product. Some products sold by European companies here and in Europe, especially Germany, do meet proper standards. One can also look for products with a National Formulary (NF) Seal which will help assure a proper standard.

There is definitely a place for herbs in medicine, and I believe they may become as popular here as in Europe some day. In my next article, I will describe some of the most commonly taken herbs and what may be helpful for all of us.

ERRATA

We recently received a note from UNWLA member **Е. Боляник** of Cleveland-Parma, Ohio requesting that we print corrections on two items which appeared in articles by Professor H. Turkewicz-Sanko in two separate issues of *Our Life*. In the January 1999 issue, on page twenty, Ivan Mazepa was mistakenly identified as Hetman of Right Bank Ukraine rather than Left Bank. In the April 1999 issue, Babyn Yar was mistakenly "situated" in Lviv rather than Kyiv. We appreciate our reader's interest in the accuracy of the materials published in *Our Life* and thank her for bringing these lapses to our attention.

НАШЕ ХАРЧУВАННЯ

ЛУКІЯ ГРИЦІВ

ДЕСЕРТИ

РИЖ, ЗАПЕЧЕНИЙ З ЯБЛУКАМИ

- 1 горнятко рижу
- 4 жовтки
- 3 ложки цукру
- 4 ложки абрикосового джему
- 2-3 яблука без шкурки, тонко покрані, посипані цукром
- 6 білків, твердо вбиті з 3 ложками цукру

Риж зварити у воді пів-на-пів з молоком, додавши трішки солі. Остудити. Жовтки, легко розбити з цукром, вимішати з рижом. Вбити білки і також легко вимішати з рижом. Виложити до плоскої посудини, змащеної маслом, обсипаної сухарями і пекти у нагрітій до 350° печі пів години. Опісля змастити джемом, наложити верх рівно тонкокрайніми яблуками, а зверху накласти білки, збиті на тугу піну з цукром. Зверху ще можна трошки посипати цукровою пудрою. Пекти (400°) 15-20 хв. Подавати зі збитою сметаною.

ЛАКОМИНКА З МАКУ

- 1 горнятко маку
- 6 поділених яєць
- 1/2 горнятка цукру
- 1/2 горнятка дрібно змелених мигдалів
- 1/4 горнятка сухариків

Коли вживатимемо мак третій з цукром — не потрібно додавати цукру. Звичайний мак заливаємо окропом, а коли простигне злити воду. Жовтки вбити з цукром до світлого кольору, додати мак і ще вбивати, а додавши мигдаль і сухарики, добре змішати. Вкінці злегка домішувати білки, збиті на тугу піну, та вкласти цю масу до намащеної маслом і обсипаної сухарями форми. Пекти в печі, нагрітій до 300° приблизно 30 хв. Подавати зі соусом з вина.

СОУС

- 5 жовтків
- 5 ложок цукру
- 2 горнятка білого десертного вина

Жовтки вбивати з цукром до світлого кольору у верхній частині подвійного посуду над окропом, що кипить. Тонким струмочком вливати вино, безперервно збиваючи, поки соус згусне і стане пухким. Подавати можна гарячим або заохолодивши в холодильнику.

ПОЛУНИЦІ З КРЕМОМ

- 3 фунти полуниць
- 7 жовтків
- 2 горнятка цукру
- 6 горняток молока
- 1 1/2 ложки крохмалю
- 1 чайна ложечка ванілії
- вафлі

Полуниці помити, почистити і розкласти в окремі мисочки. Жовтки розтерти з цукром, додати крохмаль і ванілію. Безперестанно помішуючи, вливати гаряче молоко. Дальше варити, мішаючи над окропом. Коли почне гуснути — зняти з плити, охолодити і залити полуниці. До кожної мисочки додати вафлю.

МИГДАЛЕВА КАШКА

- 6 унцій мелених (без лушпинки) мигдалів
- 1 1/2 горнятка води
- 6 унцій цукру
- 3 ложки дрібно меленого рижу
- 1/2 горнятка молока

Мигдаль залити водою і заварити, досипати цукор і варити, помішуючи, щоб зовсім розварився. Рижові крупки (грисік) змішати з молоком, додавати до кип'ячого мигдалю і варити, помішуючи, поки загусне. Налити до окремих мисочок, в яких подаватиметься, прибрати полуницями або бананами чи ківі, нарізаними тонкими кружальцями.

ШОКОЛЯДОВИЙ КРЕМ

- 2/3 горнятка дрібних макаронів з діркою (як коралики)
- 1 1/2 горнятка молока
- 2 1/2 ложки цукру
- 1 чайна ложечка какао
- 1 ложка гарячої води
- 1/2 горнятка вершків (heavy cream), вбитих
- 16 унц. баньку половинок грушок
- шоколядові стружки

Макарони зварити в молоці з цукром. Уважати, щоб не пригоріли, або не "втекли" з риночки. Розвести какао у гарячій воді, додати до макаронів і прохолодити. Холодний вимішати із збитою сметаною. Кожну порцію прикрасити однією половиною грушки, зверху притрусити стружками шоколяди.

МОККА СОУС

- 1 горнятко гіркої шоколяди
- 3 3/4 ложки дуже міцної чорної кави
- 1/2 горнятка вершків (heavy cream)
- 1/2 горнятка абрикосового (морелевого) пюре

Розтопити шоколяду з кавою (над паром), легко помішувати, додати вершки і добре змішати, додати пюре, вимішати і охолодити.

Подавати з млинцями (pancakes) або різними овочами (яблука, банани, полуниці чи інші).

Для приготування пюре необхідно абрикоси з 15 унцової бляшанки збити зі соком та шкуркою з однією цитриною (lima) і 2 ложками абрикосової наливки (brandy).

ХРОНІКА ОКРУГ

ОКРУГА ПІВНІЧНОГО НЬЮ-ЙОРКУ

ХРОНІКА ЗА 1998 РІК

Відділ	Рік заснування	Місцевість	Кількість членок	Голова
46-ий	1967	Рочестер	22	У. Баб'юк
47-ий	1952	Рочестер	69	І. Руснак
49-ий	1933	Баффало	34	А. Поліщук
68-ий	1957	Сиракузи	10	М. Корбет
97-ий	1968	Баффало	24	М. Пашковська
120-ий	1982	Рочестер	12	І. Грасман

Округу очолює Марта Стасюк. Округа нараховує 171 членок із шістьма відділами. Від США до СФУЖО входять: Марія Крамарчук — членка Статуткової комісії, Ірина Руснак — перша заступниця голови Контрольної комісії. Ірина Руснак також є в комісії Суспільної Опіки при Головній Управі США — відповідальна за опіку над "бабусями".

3-го травня відбувся Окружний з'їзд в Баффало, Н.Й. Під час з'їзду зібрано речі мистецької вартости для крамнички Українського Музею у Нью-Йорку. Заходом голови Округи Марти Стасюк 68-ий Відділ в Сиракузах відновив свою діяльність і активно включається до праці.

28 жовтня місцеві відділи складових організацій Світової Федерації Українських Жіночих Організацій — 46-ий, 47-ий і 120-ий США, Об'єднання Жінок ОЧСУ і Сестрицтво при УАП церкви св. Покрови вітали у громадському колі голову СФУЖО Оксану Соколик з нагоди відзначення 50-ліття організації і поетеси Ірину Сенік, яка вибрана американською жіночою організацією стейту Нью-Йорк однією зі "100 Героїнь Світу". Вона була запрошена на святковий бенкет 29 жовтня у готелі Hyatt Regency в Рочестері.

46-ий ВІДДІЛ ім. ОЛЕНИ ТЕЛІГИ має 22 членки. Дві членки входять до Окружної Управи. Провів 9 ширших сходин та одні загальні збори. Пересічна участь у сходинах 16 членок. На сходинах, які були відкриті для ширшого громадянства, були виголошені такі доповіді: "Роля жінки в рядах УПА" — доповідач Катерина Лялюк, "Сучасне життя в Україні" (Роман Куціль), "Різдвяні звичаї" (Іванка Мартинець), "Олена Теліга" (Стефанія Вовкович) та "30-ліття 46-го Відділу" (Уляна Баб'юк). Також відбулася зустріч із Марією Ковач-Зілгаловою, головою Кредитової Спілки "Хосен" в Ужгороді. Вона познайомила присутніх з працею жіноцтва та жіночих організацій на Закарпатті.

Щорічна традиційна прогулянка, для кращого взаєморозуміння між членками, цього року відбулася до "Палацу та квітучих городів Сонненбергів" в Канандайгва в червні. Закінчили прогулянку смачним полуденком в гостиннім домі подружжя Стенфільдів.

Відділ був складовою частиною комітету балу "Червоної Калини" в Рочестері. Культосвітня референтка Відділу Стефанія Вовкович займалася організуванням дебютанток та їхніх "ескортів" і презентацією їх на балу.

29 березня відбулося урочисте відзначення ювілею 30-ліття існування Відділу полуденком та мистецькою програмою. Свято увінчалось великим успіхом, численною присутністю гостей (175) та делегатів

від 29 організацій. У мистецькій програмі виступили з дуже гарним репертуаром квартет Відділу та молода талановита співачка Таня Мілер. Членки Відділу в народній ноші додали чару до естетичного вигляду цим святкуванням.

28 жовтня Відділ взяв активну участь у підготовці програми для зустрічі із поетесою та довголітнім в'язнем концентраційних таборів Мордовії Іриною Сенік та головою СФУЖО Оксаною Соколик. Наступного дня чотири членки Відділу, зодягнені в справжніх борцівських сорочках, репрезентували Відділ на "стодоларовому" бенкеті в Hyatt Regency готелю.

Заходом нашої членки Наді Трач відбулися курси із українознавства та писання писанок в американських школах для 120-200 учнів середніх шкіл. Надя також провела іспит з української мови (New York State Regents of Ukrainian Language) для учнів публічних середніх шкіл рочестерської округи.

Для придбання фондів Відділ щорічно має кіоск на фестивалю церкви св. Йосафата, де впродовж чотирьох днів продаються мистецько виконані прикраси і вишиванки. Перед Різдом та Великоднем улаштуємо випікання та продаж святкового печива, орнаментальної пшениці, дідухів та по-мистецьки виконаних ляльок. Для громади влаштували виставку графіки "Емблеми і символи" мистця Богдана Сороки зі Львова.

Через Відділ переслали 2,610 дол. та 14 пакунків (630 ф.) з оджею і домашнім приладдям потерпілим від повені на Закарпатті; 530 дол. на Український Музей у Нью-Йорку; 178 дол. і посилки в Україну до Чернівців та Харкова; 125 дол. — на Дитячий Будинок у Львові; 50 дол. для фінансування видання книжечки дитячих творів з конкурсу "Природа і ми".

47-ий ВІДДІЛ ім. ЛЕСІ УКРАЇНКИ має 69 членок. У засвіти відійшли дві членки, одна прибула. Три членки входять до Окружної Управи, дві до Управи СФУЖО. Відділ відбув загальні збори і вісім ширших сходин з пересічною участю 30-40 членок. Упродовж 1998 р. ми вислухали такі реферати та доповіді: "Два роки в Україні добровольцем Корпусу Миру" — Таня Мілер. Запрошена доповідач дуже цікаво розповіла про життя в Україні в час тяжких економічних обставин. "Тарас Шевченко — велетень української літератури" (доповідач І. Мартинець); "День Матері та його походження" (К. Лялюк); "Україна в цікавих фактах, або Книга рекордів України" (Т. Шутер); "Різдвяні, великодні та народні звичаї в Україні" (І. Мартинець); "Хвора птаха" закони, порядок та взаємна поміч в життєвому змагу гусей — нарис, що спонукає до роздумів (І. Руснак); "Деклярація почувань: точки та вимоги для жіночих прав" (Д. Сторожинська); "Жінка в УПА: праця і роля жінки у боротьбі за незалежність" (К. Лялюк).

У березні, з ініціативи нашого Відділу, відбувся молебень за успішний та корисний вислід виборів до Верховної Ради України. У травні Відділ спонсорував веселу імпрезу 45-го Відділу США з Ворен, Міш. п. н. "Еміграція". У жовтні ми сердечно вітали поетесу-мистця та довголітнього політичного в'язня Ірину Сенік. Членки місцевих організацій уложили монтаж з життя І. Сенік, який був переплетений її чудовими поезіями. Голова СФУЖО О. Соколик виголосила доповідь про організацію з нагоди її 50-ліття. 29 жовтня три членки репрезентували Відділ на "стодоларовому" бенкеті, організованим американською організацією в Hyatt

Regency готелі під час якого І. Сенік була вибрана однією зі "100 Героїнь Світу". Поетеса прийняла відзначення в імені всіх українських жінок-політв'язнів, які загинули в концтаборах комуністичного режиму.

На Стипендійний Фонд США переслали 11,688 дол., на Суспільну Опіку США видали 6,306 дол. — в цьому 19 посилок з одягом на Україну, датки на Фонд Чорнобиля, допомога сиротам і "бабусям". На допомогу жертвам повені на Закарпатті вислали 37 пакунків та зібрали грошову поміч на суму 2,397 дол. Музейно-мистецька референтура зібрала 950 дол. на Будівельний фонд Українського Музею в Нью-Йорку. Подарували 100 дол. для фінансування видання книжечки дитячих творів з конкурсу "Природа і ми". На Пресовий Фонд журналу "Наше Життя" зложили 45 дол. Три членки передплачують журнал "Наше Життя" в Україну, а Відділ спонсорує дві передплати. Членки взяли участь у відзначенні 30-ліття місцевого 46-го Відділу і 65-ліття 49-го Відділу в Баффало. Вісім членок були делегатками на Окружному з'їзді в Баффало. Виготовлено звіт-допис трирічної діяльності Відділу для поміщення у Конвенційній книзі, і зібрали 1,110 дол. на оголошення та привіти від спонсорів міста Рочестеру. Відділ традиційно відбуває т. з. "Толоку" — це випікання та розпродаж різдвяного та великоднього печива, що приносить велику фінансову поміч. Членки є у керівництві Осередку української спадщини "Мозаїка" і провадять крамничку. Допомагають при парафіяльному столі з мистецькими виробами та провадять лотерію під час фестивалю церкви св. Йосафата. Рік 1998, в якому праця Відділу йшла з привичною наснагою, приніс гарні наслідки та залишив нас із почуттям великого задоволення.

49-ий ВІДДІЛ ім. ОЛЬГИ БАСАРАБ має 34 членки. Активними залишилися одна третина з причини старшого віку і недуг. Під час року попросили ми на вічний спочинок довголітню членку сл.п. Марію Польову і з жалем пом'янули сл. п. Неонілю Стецьків, яка довгі роки була активною членкою нашого Відділу — останньо проживала на Флориді. Вшановуючи їхню пам'ять, членки зложили: 265 дол. на Український Музей в Нью-Йорку, 70 дол. на Фонд Суспільної Опіки — допомога "бабусям" і 50 дол. на Фонд Чорнобиля — допомога дітям.

Відділ провів п'ять ширших сходин, три засідання Управи. Пересічна присутність 15 членок. Секретарка Відділу Ореста Перейма вже довгі роки сумлінно і дуже точно веде протоколи. Три членки входять до Окружної Управи.

У лютому відзначили роковини смерти патронки Відділу Ольги Басараб і всіх померших членок св. літургією і панахидою. На ширших сходинах поминальне слово виголосила Ярослава Борачок. У лютому референтка стипендій Оксана Салдит, зібрала 3,170 дол. на стипендії, а Відділ додатково вплатив 300 дол. на стипендію одному студентові в Україні. На заклик Централі підтримати датками Тривалий стипендійний фонд ім. д-р Теодозії Савицької, Відділ зложив 25 дол.

В березні членки брали участь у 93-ій Конвенції Федерації Жіночих Клюбів міста Баффало. Наш Відділ підготував виставку герданів. Зацікавлення публіки було велике. Референтка зв'язків Анна Заньків і Ярослава Дергак дбають про активну участь членок в щомісячних засіданнях Федерації, де є нагода запізнати визначні особистості міста і заслухати цікаві доповіді на актуальні теми. З нашої сторони — маємо нагоду познайомити ін-

ших з нашою культурою та проблемами молоді держави.

Для придбання коштів у квітні, перед Великоднем, влаштували продаж традиційного печива і полуденок для громадян.

У травні відбувся Окружний з'їзд в Баффало і наші членки взяли численну участь. Також у травні, на розваговому вечорі гумору і сатири "Еміграція", гостював у нас 45-ий Відділ США з Воррена, Міш.

В серпні відбувся пікнік членок Відділу і запрошених гостей у садибі Стефанії Осадци. Дата збіглася з її днем народження то ж присутні відзначили уродини щирими побажаннями на майбутнє.

На особливу увагу заслугоує відзначення 65-річчя існування Відділу, яке відбулося 25 жовтня. Слід підкреслити, що за відносно короткий час зорганізували і провели успішну імпрезу зі святковим обідом і розваговою частиною. Чисельна присутність громадян була доказом довір'я і пошани для членок США.

У листопаді, на заклик Суспільної Опіки США негайно зорганізувати збірку одягу і грошей на поміч потерпілим від повені на Закарпатті, членки зразу включилися в акцію. Вислід збірки: 778 дол. і 11 пакунків з теплим одягом.

Для фінансування видання книжечки дитячих творів з конкурсу "Природа і ми", Відділ вніс 25 дол. Відділ передплачує квартальник СФУЖО "Українка в Світі". Членки беруть участь у всегромадських імпрезах. У листопаді в громадський комітет для відзначення жалібною академією 65-ої річниці штучно створеного голоду в Україні увійшли й наші членки. Членка Відділу Марія Дранка була представлена однією з нечисленних живих свідків голодомору.

68-ий ВІДДІЛ ім. ОЛЕНИ ЛОТОЦЬКОЇ має 10 членок. Усі членки передплачують "Наше Життя". Відбули загальні збори і місячні сходини. Пересічна участь на сходинах 8 членок. Під час сходин читаються доповіді на літературні та медичні теми і економічні події в Україні. Упродовж року Відділ брав активну участь у всіх громадських імпрезах, спеціально у церковному пікніку в липні і комітеті підготовки УЖКА для відсвяткування річниці незалежності України. Зібрали 640 дол. для допомоги потерпілим від повені на Закарпатті.

97-ий ВІДДІЛ ім. МАРУСИ БЕК має 24 членки. Відбув загальні збори, два рази сходини Управи і 5 ширших сходин з пересічною участю 15 членок. До Окружної Управи входять три членки: Марта Стасюк — голова, Надя Бергенсток — протоколярна секретарка, Наталка Сантарсієро — скарбник та голова Відділу Марійка Пашковська. Голова Відділу під час Окружного з'їзду вела реєстрацію.

Тому, що створилася нова референтура екології при Головній Управі, Відділ включився до місцевої програми та взяв активну участь в очищенні нашого довкілля під кличем "Adopt Highway". Нам призначили чистити дві милі дороги — вулиці Гарлем, від вул. Шеріден до Кенсінгтон. Нашим обов'язком є чистити вулицю Гарлем чотири рази в році. На розі вулиць Шеріден і Гарлем та на розі Гарлем і Вирлі-Кенсінгтон є таблиця на який написано, що цю ділянку дороги чистить США. Сподіваємося, що хоч в якійсь мірі причинимося до екологічного очищення і тим самим зробимо добру рекламу для нашої організації.

Відділ є членом Баффалівської Федерації Жіночих Клубів, який репрезентує Марта Стасюк. Марта чотири рази була присутня на їхніх сходинах, працювала

при реєстрації під час їхньої Конвенції. Федерація має цікавих доповідачів, а ми маємо нагоду поширювати знання про українське мистецтво і про самостійну Україну.

8 травня, разом з 49-им Відділом, ми гостили 45-ий Відділ з Дітройту з розваговим вечором гумору і сатири "Еміграція". Перед виступом наш Відділ приготував вечерю для гостей.

У серпні наш Відділ відсвяткував своє 30-ліття спільною вечерею. Нам було дуже приємно вітати в Баффало колишніх голів 97-го Відділу — Олену Коритник та Мирославу Макогон, які спеціально приїхали на наше велике свято.

5 і 6 грудня організували дуже успішну виставку та продаж дереворитів Якова Гніздовського.

Для придбання коштів Відділ продає картки на різні okazji, включно зі святковими, при вході до церкви св. Івана Хрестителя. Окрім карток, членки вишивали прикраси на ялинку, прибирали українською вишиванкою свічки та виготовили шість ляльок в українських народних строях.

Відділ спонсорує три стипендії студентам в Україні. З приводу смерті д-р Пасіки, наша членка д-р Олесь Правак передала через наш Відділ гроші на вісім стипендій для студентів філології.

Провели грошеву збірку для потерпілих від повені на Закарпатті зібравши 1,500 дол. та збрали одяг і домашнє приладдя поміж парафіянами церкви св. Івана Хрестителя. Членки прийшли допомагати у домі Марти Стасюк, а саме: Марія Іскало, Марійка Пашковська, Надя Бергенсток та Ірена Коновка. Запакували 18 пакунків по 45 ф. кожний. Пакунки та гроші відіслали до Референтури Суспільної Опіки США.

У листопаді вислали в Україну до Миколаєва на адресу голови місцевого Союзу Українок п'ять посилок з одягом, дитячим взуттям і шкільним приладдям. Раїса Шпак, голова Відділу в Миколаєві, точно звітує нам про розподіл пересланих речей. Відділ закінчив свою працю за 1998 рік спільною вечерею. Після вечері був показ п'єси "The Gist of the Magi".

120-ий ВІДДІЛ ім. ІРИНИ СЕНИК має 12 членок. Провів загальні збори, одні сходи́ни Управи і 9 ширших сходи́н. Під час одних сходи́н запросили Ірину Руснак (47-ий Відділ) зі словом про куховарські поради. Усі членки передплачують журнал "Наше Життя". Голова Відділу і дві членки входять до Окружної Управи.

Упродовж 16 років, Відділ провадить світличку в суботу під час шкільного року від 9:00 ранку до 1:00 пополудні в приміщенні школи св. Йосафата. Під час року, діти приготувають великодні кошики, концерт з нагоди "Дня Матері", "св. Миколая" і закінчення школи.

Перед Різдом та Великоднем улаштуємо продаж печива і ведмедиків зодягнених у вишивані кептарики.

У грудні провели збірку для потерпілих від повені на Закарпатті. Збрали 540 дол. і вислали 10 пакунків з одягом.

Найбільше зворушливою подією у нашому Відділі цього року була зустріч з нашою патронкою, поетесою Іриною Сеник, яка приїхала з України до Рочестеру 28 жовтня на відзначення її однією зі "100 Героїнь Світу" американською жіночою організацією. Ця зустріч залишиться надовго у нашій пам'яті.

Хроніка базована на дописах і звітах відділів.

Дора Сторожинська, пресо́ва референтка.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ

88-ий Відділ США У ФІЛЯДЕЛЬФІ

20 березня 1999 р. в домівці США у Філядельфії відбулися річні збори 88-го Відділу ім. Княгині Ольги. Головою зборів була Роксоляна Луців, секретарем — Дана Сілецька.

Управу на 1999 рік вибрано у такому складі: голова — Дарка Кульчицька, заступниці голови — Туся Данилів і Реня Цюк, писар — Христя Швед, скарбник — Оля Якубовська. Референтки: організаційна — Марта Бобак, імпровізація і господарська — Наталка Гаркінс, виховна — Анна Шваб'юк, пресо́ва — Олена Карпинич, суспільної опіки — Леся Гандзій, музейна — Христя Прокопович, екології — Роксоляна Луців, архіву — Оля Білинська.

Контрольна комісія: Роксоляна Луців, Галя Келєр, Уляна Процюк.

Номінаційна комісія: Марта Бобак, Анна Шваб'юк, Туся Данилів, Марта Ставнича.

Нову Управу прийняли оплесками, а наша нова голова Дарка Кульчицька, подякувала за довір'я та попросила всіх до співпраці. Рівно ж, вона склала подяку попередній голові Марті Бобак за її відданість і працю для Відділу. Ми ділилися думками і склали плян праці на наступний рік.

Ми щиро і тепло вітали Зоряну Сохацьку, яка загостила до нас від Філядельфійської Округи. Вона передала привіт від Округи та побажала нам найкращих ус-

піхів. Також запропонувала поповнити Відділ молодими жінками, які тепер приїхали з України. Ми всі з цього скористали б.

Після формальної частини, членки мали нагоду на товариську зустріч при смачній перекусці, яку, як завжди, приготувала наша працююча і незамінна членка Наталка Гаркінс.

Олена Карпинич, пресо́ва референтка.

35-ий ВІДДІЛ США, ОЗОН ПАРК, Н.Й.

31-го січня 1999 р. відбулися ширші сходи́ни 35-го Відділу США в Озон Парк, Н.Й. Секретарка Пелагія Бабська звітувала про попередні сходи́ни. Слідували біжучі справи та пляни дальшої праці Відділу.

Після закінчення сходи́н почалися загальні збори на які прибула представник Окружної Управи Наталка Дума.

Голова Відділу Люба Павлик відкрила збори молитвою та привітала Наталку Думу.

Відбулися вибори Управи, яку переобрано у попередньому складі за винятком господарської референтки. Марія Мудрик погодилася взяти господарську референтуру.

Опісля були запитання до гості з Окружної Управи на які вона давала цікаві відповіді. Н. Дума відзначила добру працю Відділу та дала напрямні на дальшу роботу.

Пелагія Бабська приготувала смачну перекуску.

Голова Відділу подякувала гості за участь у наших сходи́нах та за поради.

Молитвою, голова Відділу завершила сходи́ни.

Орися Лаба, заступниця голови.

*Другий ряд, ліворуч, четверта в ряді — Анастасія Жилава, Кароліна Конрад, Марія Угорчак.
Second row, fourth from left: Anastasia Zhylava, Karolina Konrad, Maria Uhorczak.*

ДЕВ'ЯТДЕСЯТ

Великдень. Кожного року в цьому часі ми, членки 43-го Відділу СУА, влаштуємо "Свячене", в різдвяному часі маємо "Просфору". Ці дві імпрези, з традиційними стравами і програмою, лише для наших членок. Проходять вони надзвичайно успішно "на весело" — спогадам, дотепам і співам немає кінця, нарешті можемо наговоритись...

Ми, очевидно, не належимо до молодечого Відділу, бо недавно святкували 40-ліття, ані не почувасмо до Відділу, де членки "старші пані". У нас — наймолодша членка має 45 років, а найстарша — 90. Управа вирішила несподіванкою привітати наших дев'ятдесятилітніх.

"Свячене" почалося як звичайно: голова Відділу поділилася з нами ячком, потім шинка, ковбаса, бурачки й інше, паска пишалася на головному столі, а ми, святково одягнені, прислухалися до новинок з Централі СУА, дискутували про наступаючу 25 Конвенцію СУА, слухали культосвітню референтку Олю Головецьку яка читала веселе оповідання Б. Лепкого "Печення пасок".

Голова просить хвилинку уваги, господиня Марія Данилів величаво вносить торт з трьома свічками, уфундований головою Відділу Анею Максимович, а помічниці господарської референтки входять з квітами.

Несподіванка... Голова пояснює, що сьо-

годні ми відсвятковуємо 90-ліття наших трьох активних членок.

АНАСТАЗІЯ ЖИЛАВА — Почесна членка Відділу, довголітня заступниця голови, активна у Відділі на різних постах, в громаді була учителькою музики, провадила струнний ансамбль при УМІ, працювала в управі Товариства українських сеньйорів й інше, наша порадиця.

КАРОЛІНА КОНРАД — це втілення розсудливості, усміхнена, чепурна, з цікавими дотепами та великою вірою в Бога. Це допомогло їй пережити трагедію в родині. Сімом внукам по смерті доньки заступила маму. Тепер її правнучата щебечуть у світличці і навчаються у школі українознавства.

МАРІЯ УГОРЧАК — завжди погідна, завжди має щось цікавого розказати, жертвенна і гостинна, часто запрошує нас на вакації до своєї вілли в Гантері, лише чомусь віддаль до Гантеру тепер для нас щораз дальша. Любить мистецтво, має доню, славну малярку Софійку Ладу і очікує весілля свого єдиного внука, теж мистця.

Ці пані — довголітні членки нашого Відділу. Вони своєю працею, жертвенністю, національною свідомістю, релігійною і моральною поведінкою є для нас прикладом.

Гратуємо їм, вітаючи їх від щирого серця, бажаємо їм спокою і здоров'я. Роки — це тільки число. Чим воно більше, тим більша подяка Богові за

благословення і за силу переносити життєві удари.

*Нехай Ваші будні спокоєм стеляться,
Хай у Вашому серці радість оселиться.
Хай Вам багато ще радісних літ,
Рожами й веселкою всміхається світ.*

Ми ще довго забавлялися, згадуючи минуле, а імпрезова референтка щасливо усміхалася, що ще одна ідея їй так гарно вдалася.

Людмила Чайківська,
імпрезова референтка.

ДІТРОЙТСЬКА ОКРУГА І 45-ИЙ ВІДДІЛ СУА ВЛАШТУВАЛИ ПРОЩАЛЬНИЙ ВЕЧІР ОРИСІ ЛОНЧИНІ

День 12 травня, 1999 р. мабуть залишиться назавжди у пам'яті членок СУА і Дітройтської громади.

За ініціативою 45-го Відділу СУА, Округа Дітройту тепло і урочисто відсвяткувала прощальний вечір на честь довголітньої голови Округа і 45-го Відділу Орисі Лончини, яка вирішила залишити Дітройт.

При вході у домівку СУА, голова Округа Лідія Колодчин і голова 45-го Відділу Софія Король, привітали почесну гостю і, завітчавши її прекрасним квітом орхідеї, попросили сісти поруч зі синами — священиками Тарасом і Глібом та внуком Петром Лісовським.

Голова Округа Л. Колодчин тепло привітала всіх присутніх і ласкавими й заслуженими епітетами нагородила О. Лончину, відзначаючи її невтомну і віддану працю в СУА, побажала здорового, доброго і щасливого побуту на новому місці проживання.

Дальше ведення програми цього вечора передала нашій талановитій імпрезовій референтці Наталії Гевко, яка продеклямувала вірш "Пчілка", а відтак по черзі просила голів окремих відділів і організацій підходити до мікрофону зі своїми прощальними побажаннями чи згадками про п. Орісю, характеризуючи її цінні прикмети характеру і неоціненну працю в СУА і українській громаді.

С. Король, голова 45-го Відділу СУА, відзначила, що завдяки Орісі Лончині маємо прекрасні висліди виконаних завдань та імпрез, як наприклад: вечір гумору і сатири під назвою "Еміграція", артисти якої "пописувалися" аж в Чикаго, Клівленді, Рочестері і Баффало.

Другою такою успішною імпрезою був вечір присвячений Софії Русовій. Пані Оріся подбала також про висилку книжок і пакунків на Україну та про виставку малюнків дитячої художньої школи ім. О. Новаківського у Львові та інше.

С. Король сердечно і дуже щиро прощала О. Лончину бажаючи їй щастя, добра і радості.

Від Патріярхального Товариства з теплими побажаннями долучилася Р. Дигдало відзначаючи її віддану працю в Товаристві.

Слова прощання та найкращі побажання висловила Л. Татуха від Комітету Допомоги Україні

в якому О. Лончина займала пост заступника голови.

Від Комітету Сприяння Українській Демократичній Пресі в Україні М. Гарасевич бажала гарних успіхів і щастя та частих поїздок в Україну.

І. Тарнавська від Марійської Дружини з великим жалем прощала п. Орісю, бажаючи їй нових успіхів, добра, підкреслюючи її заслуги в цій організації.

Колишня радник міста Дітройту і заслужена діячка д-р Маруся Бек відзначила її багатогранну діяльність в СУА і у нашій громаді. Порівняла Орісю з "пишною трояндою", яка гордо росте у нашому українському городі. Прощала її не зі сльозами — з усміхом.

О. Гриньків, голова 63-го Відділу, у віршованій формі також долучилася до прощальних побажань, підкреслюючи всі позитивні прикмети Орісі Лончини.

Були й подарунки. Від Округа К. Кучер подарувала книжку "Віра і надія", від 45-го Відділу С. Король повідомила про надання Почесного членства, Д. Конюх вручила грамоту, М. Цап — книжку "Українці в світі", а Н. Гевко вручила усміхненій п. Орісі китицю квітів.

Оріся Лончина — це педагог і лектор, людина-патріот. За віддану працю в СУА і громаді була нагороджена великим признанням, похвалами і рясними оплесками.

Після "Многоліття", до сліз зворушена, наша почесна гостя подякувала усім головам Відділів СУА, представникам організацій та гостям за такий теплий прощальний вечір кажучи, що важко їй залишити нашу громаду з якою пов'язано багато споминів...

При шампанському, солодкому і каві присутні провели приємно цей пам'ятний вечір.

Велика подяка від Округа і 45-го Відділу СУА належить д-р Марусі Бек і представникам організацій за їхню активну участь у цьому зворушливому вечорі.

Мирослава Кізіма,
пресова референтка
45-го Відділу СУА в Дітройті.

ТРАДИЦІЙНИЙ ОСЕЛЕДЕЦЬ, СВІТЛИЧКА, ЮВІЛЕЙ І ДІЯЛЬНІСТЬ 76-го ВІДДІЛУ ім. НАТАЛІЇ КОБРІНСЬКОЇ У ВОРРЕН, Мі.

Цьогорічна імпреза — це довгий ланцюг праці 76-го Відділу ім. Н. Кобринської. У цьому році Відділ відзначив 35-ліття своєї діяльності на терені Америки. Це час організування світлички, шкільництва, громадської діяльності, час допомоги стипендіатам, людям старшого віку, потерпілим землякам в Україні.

Наш Відділ влаштував різноманітні імпрези: літературні вечори письменникам І. Савицькій, Л. Храпливій, Н. Мудрик, Г. Черінь, В. Кемпе; мистецькі покази української вишиванки Ігоря Чмоли, Ірини Сенік, знайомилися з матеріалами руйнування Лемківщини, особливо церков з книги Є. Іванусіва.

Мистецькі виставки, покази малювання писанок, історія куховарства і інше — це дальша праця Відділу.

Прибутки з усіх імпрез допомагали нам фінансово підтримувати всі акції СУА та допомагати нашій дітройтській громаді. Крім щомісячних сходин Відділ кожного року влаштував і спонсорував дві більші імпрези.

Вишиванкова забава — із виступом дітвори світлички, яку понад 30 років вміло провадила наша членка Мирося Бараник а тепер успішно продовжує Леся Шерстило з України.

Кожного року наша світличка вимагає щораз більшої праці, але набирає вагомшого значення в громаді, бо діти — це друге і третє покоління Другої світової війни. Чи можна дітей у віці 3-5 років, які ще взагалі вчать говорити, навчити української мови? Слухаючи їхні виступи — можна, але необхідно послідовно продовжувати це вдома.

Друга імпреза — наш “традиційний оселедець” — товариська, розвагова подія, яка відбувається під час Великого посту в залі церкви св. Йосафата. Тим разом виконавцями були гості з України — Володимир Кондратишин з Борислава, Роман Андрійків з Івано-Франківська і юна бандуристка зі школи “Непорочного Зачаття” — Наталя Куян. Всіх виконавців представила (подаючи їхню характеристику) чисельно зібраній громаді голова Відділу Стефа Оглаб'як.

У першій точці програми виступив Володимир Кондратишин, колишній член “Червоної роти”, який під акомпаньямент гітари повернув нас в часи дитинства і юних років, співаючи давно забуті бойківські колісанки та сучасні пісні України. Вони розбудили прекрасні почуття давніх днів і юних літ на нашій Батьківщині.

Роман Андрійків — колишній артист “Лялькового театру”, по-мистецьки познайомив публіку з життям і гумором сучасної України.

На закінчення програми молода бандуристка Наталя Куян виконала в'язанку українських пісень. Її гарний виступ показав, що молодь має велику любов до бандури і співу.

Голова Відділу Стефа Оглаб'як подякувала виконавцям програми а гостям за присутність і запросила на перекуску — смачного оселедця, різноманітних рибних страв, салаток і добірного печива, приготованого членками 76-го Відділу.

Імпреза була цікава і весела. Гості розходилися в приємному, дружньому настрої, чекаючи, на наступний “оселедець” у 2000-му році.

Ксеня Кучер,
членка 76-го Відділу.

ПОДЯКА

Щиро дякую всім за письмові і усні слова співчуття після відходу у вічність мого чоловіка
бл. п. Стефана Рожанковського. У світлу його пам'ять складаю на журнал “Наше Життя” **300.00 дол.**

Іванна Рожанковська.

СПРОСТУВАННЯ

У “Нашому Житті” за січень ц. р. на сторінці 33, права колонка, перша пожертва знизу, треба читати: Сини і родина відзначили 80-літні уродини Любомири Шеремети. З цієї нагоди присутні союзнянки привітали її квітами і склали **300.00 дол.** на Стипендійний Фонд СУА через 22-ий Відділ СУА в Чікаго.

Оксана Мельник, скарбник.

У січневому числі нашого журналу, стор. 26, було помилково поміщено заголовок іншої статті “Тридцятиліття 97-го Відділу СУА ім. Марусі Бек”.

У нашому журналі за лютий на сторінці 26, права колонка, у хроніці 119-го Відділу СУА треба читати... у сороковий день відходу у вічність членки Відділу **Надії Карачевської.**

У хроніці 89-го Відділу, стор. 25, треба читати: Організаційна референтка О. Дудинська.

У травневому числі нашого журналу на 36 сторінці, ліва колонка, треба читати: Клавдія з Гавришаків Олесницька народилася 20 травня 1906 року у родині о. Андрія Гавришака.

Перепрошуємо за недогляд. Ред.

ПОЖЕРТВИ НА УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ
203 SECOND AVENUE
NEW YORK, NEW YORK 10003

ВІД 1 ДО 28 ЛЮТОГО 1999 р.
(Продовження)

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Ярослави Ціханської** складаю **20.00 дол.** на потреби Українського Музею.

Олена Качала.

В пам'ять **бл. п. Зенона Оменцінського** складаю **20.00 дол.** на потреби Українського Музею.

Олександра Лятишевська.

В пам'ять **бл. п. Стефи Олійник-Бернадин**, нашої товаришки з гімназії СС Василіянок у Львові та голови Ділового Комітету колишніх учениць цієї гімназії, складаємо **50.00 дол.** на Будівельний Фонд Українського Музею в Нью-Йорку. Родині висловлюємо щире співчуття. За Діловий комітет — **Оля Боба і Люба Прокоп.**

Замість квітів на могилу **бл. п. Богдани Макух** складаю **30.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ через 64-ий Відділ СУА. Синові Степанові і Нусі з родиною висловлюю щирі співчуття.

Софія Салдан.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Христини Воєвідки** складаємо **25.00 дол.** на потреби УМ. Вічна їй пам'ять.

Д-р Євген і Анізія Гіль.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Христини Воєвідки** на Будівельний Фонд УМ зложили: **300.00 дол.** — д-р Андрій і Тетяна Тершаківці; **200.00 дол.** — Софія Терлецька, Ярослав і Катря Червоняки; **100.00 дол.** — Володимир і Мерилін Шарки; **50.00 дол.** — Ольга Макар, Христина Перелл, Мотря Федірко, Дзвінка Макар.

В пам'ять **бл. п. о. мітрата Богдана Стойка** складаю **50.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Євгенія Ковальська.

ПОЖЕРТВИ ВІД 1 ДО 31 БЕРЕЗНЯ 1999 р.

ТРИВАЛИЙ ФОНД

In living of my sister **Rosalie Polche** I am donating **\$5,000.00** to the Nicholas & Mary Chuma Memorial Fund.

Natalie Chuma.

ДАТКИ

2,000.00 дол. — д-р Іванна Ратич;

365.00 дол. — Богдан Полянський;

по 100.00 дол. — Оріся Мішко, д-р Арета

Подгородецька, Борис Галаган, Natalie Chuma (J.P. Morgan Charitable Trust), Катерина Лис (J.P. Morgan Charitable Trust), Осип і Стефанія Порайки, Володимир і Катерина Вальчуки, д-р Олександр Стрільбицький;

по 50.00 дол. — Анна Г'бур, Don Birakowsky, Ірена Корсунська, проф. Петро і Олена Гої, Роза Воробель, Ольга Гуглевич, Галина Шембель;

40.00 дол. — Анна Шапіро;

по 30.00 дол. — Юрій Левицький, Зенон Завадович, Віра Панчак (R. R. Donnelly & Sons Co.);

25.00 дол. — д-р Іван і Наталія Макаревичі, д-р Ярослав Очеретько, Теодозія Брикович, Михайло Пінкович мол., Емілія Ройовська;

по 20.00 дол. — Оксана Бринь, Ярослав Качай, Володимир Сімків, Емілія Вох;

15.00 дол. — Анна Максимович;

12.50 дол. — Ярослав Волощук;

по 10.00 дол. — Рокко і Рома Альфано, Ненсі Едвард, Ірина Сташків, Любомира Ціховляс, Володимир Лехіцький, Стефанія Цьолко.

ДАТКИ НА БУДІВЕЛЬНИЙ ФОНД

1,000.00 дол. — Товариство "Самопоміч", Відділ Нью-Йорк;

500.00 дол. — 12-ий Відділ СУА;

по 100.00 дол. — Орест і Лідія Г'люти, д-р Євген Стецьків, Василь і Зеновія Никифоруки;

50.00 дол. — Наталія Слюзар;

по 25.00 дол. — Люба Артимішин, Вадим і Марія Яровенки, Люба Цьолко, Ольга Пашковська;

12.50 дол. — Ярослав Волощук;

5.00 дол. — Олена Хомин.

З НАГОДИ

З нагоди 20-ліття 67-го Відділу СУА у Філядельфії складаємо **1,000.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ. Бажаємо багато успіхів у вашій праці.

67-ий Відділ СУА.

З нагоди видання книжки "Віра Левицька — життя і сцена" пересилаємо **50.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Лев і Галя Футали.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

У десяту річницю смерті мого незабутнього чоловіка **бл. п. м'гр. Івана Базарка** складаю **500.00 дол.** на Будівельний Фонд Українського Музею в Нью-Йорку.

Наталія Базарко.

Вшановуючи світлу пам'ять моїх найдорожчих родичів **Осипа і Теклі Демчуків і чоловіка Володимира Мриглоцького** складаю **1,000.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Люба Мриглоцька.

In loving memory of **Gloria Charambura Melnik**, whose freindship dates black to our High School days, I am donating **\$100.00** to The Ukrainian Museum Building Fund.

Natalie Chuma.

Замість квітів на свіжі могили **бл. п. о. Крилошанина Ярослава Шуста і бл. п. Зенона Ціховляса**, складаю **100.00 дол.** на Фонд будови Українського Музею в Нью-Йорку. Мое глибоке співчуття родинам.

Лідія Крушельницька.

У пам'ять нашої довголітньої членки **св. п. Ірини Чайківської** пересилаємо **100.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

70-ий Відділ СУА, Пассейк, Н.Дж.

У пам'ять **бл. п. Христини Восвідки** датки на Будівельний Фонд УМ зложили: **100.00 дол.** — Ірена Сушків; **по 25.00 дол.** — Ярослава Рубель, 64-ий Відділ СУА; **по 20.00 дол.** — Ярослава Стасюк, Микола і Галина Гошовські.

In memory of **Christina Voyevidka** a contribution of **\$57.00** to The Ukrainian Museum was made by the following U.S. Treasury Department colleagues of Katarina Sloniwsky, granddaughter of Mrs. Voyevidka-Stephen Altheim, Elizabeth Stewart, Ann MacNamara, Tommy Semans, James Shea, Joan Kotze, Helen Walsh.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Христини Терлецької-Восвідкової**, незабутнього приятеля моєї родини, складаю **200.00 дол.** на потреби Українського Музею.

Микола Строкон з родиню, Австралія.

Замість квітів на могилу покійної **Христини Восвідки**, яка померла 21 січня 1999 р., складаю **100.00 дол.** на Український Музей.

Д-р Ізяслава Заяць.

Вшановуючи пам'ять мого незабутнього чоловіка **бл. п. Володимира Стасишина** у шосту річницю його відходу у Вічність, складаю **50.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ (через 93-ій Відділ СУА).

Стефанія Стасишин.

У першу болючу річницю відходу у вічність **бл. п. Марії Савчак**, Почесної голови СУА, визначної громадської діячки, датки на потреби Українського Музею зложили членки 43-го Відділу СУА: **по 50.00 дол.** — 43-ій Відділ СУА, Анна Максимович; **по 20.00 дол.** — Марія Куземська, Олена Шиприкевич; **по 10.00 дол.** — Марія Данилів, Надія Оранська, Іванна Пенкальська, Ліза Чепіль.

У пам'ять **бл. п. о. крилошанина Ярослава Шуста** пересилаю **100.00 дол.** на Український Музей.

Ірена Бадяк.

У пам'ять **бл. п. Ірени Качанівської** складаємо **50.00 дол.** (через 43-ій Відділ СУА) на потреби Українського Музею.

Роман і Анна Максимовичі.

Вшановуючи пам'ять **бл. п. Марії Євсевської**, основниці і довголітньої членки Управи 43-го Відділу СУА, датки на Український Музей в Нью-Йорку зложили: **по 10.00 дол.** — Катря Березяк, Ольга Бугай, Ольга Войтюк, Стефа Григорчук, Марія Данилів, Ольга Димицька, Анастасія Жилава, Кароліна Конрад, Ольга Лукасевич, Анна Олійник, Надія Оранська, Іванна Пенкальська, Оксана Поритко, Анна Суха, Марта Тарнавська; **по 5.00 дол.** — Іванна Субтельна, Ліда Токар, Доні Ганусі і синів Юрєві з родинами висловлюємо наші щирі співчуття.

In memory to a dear family friend, **Teodor Stec**, I am donating **\$25.00** to The Ukrainian Museum.

Catherine Kuscenko.

Вшановуючи пам'ять **бл. п. Євгена Титли** складаємо **50.00 дол.** на Український Музей.

Микола і Стефанія Чорні.

Замість квітів на могилу **бл. п. Євгена Титли** пересилаю **25.00 дол.** на потреби УМ.

Лідія Фіцалович.

У світлу пам'ять незабутнього **бл. п. Євгена Титли** замість квітів складаю **30.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ (через 64-ий Відділ СУА). Дружині Богданні і родині висловлюю мої глибокі співчуття.

Ярослава Стасюк.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Параскевії Чехович** складаю **30.00 дол.** (через 64-ий Відділ СУА) на Будівельний Фонд УМ. Родині висловлюю щире співчуття.

Ярослава Стасюк.

У пам'ять **бл. п. Ірини Чайківської**, товаришки з гімназії сс. Василіянок у Львові, складаю **20.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Марія Жарська.

In memory of **Dr. John Seeder** we are donating **\$25.00** to The Ukrainian Museum Building Fund.

John & Christina Pluta.

У першу болючу річницю смерті мого брата **бл. п. Михайла Глушка** складаю **25.00 дол.** на потреби Українського Музею.

Мирося Глушок.

Замість квітів на могилу **бл. п. Стефанії Цох** складаємо **25.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ. Родині засилаємо глибокі співчуття.

93-ій Відділ СУА.

У світлу пам'ять **бл. п. Валентини Захвалинської** складаю **25.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Дарія Кузик.

Замість квітів на могилу дорогої кузинки, **бл. п. Галі Кульчицької** складаємо **50.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Богдан і Таня Осадци.

У пам'ять нашої тети **бл. п. Наталії Миколаєвич**, складаємо **50.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Оля і Ярослав Городецькі.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Наталії Миколаєвич** складаємо **50.00 дол.** на Будівельний Фонд Українського Музею, а дітям Надії і Юрєві висловлюємо наші щирі співчуття.

Олександр і Дарія Леськіві.

У пам'ять **бл. п. о. крилошанина Ярослава Шуста** складаємо **100.00 дол.** на Будівельний Фонд У.М.

Оксана і Любомир Крушельницькі.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Анни Маркевич** на Будівельний Фонд Українського Музею датки зложили: **по 100.00 дол.** — Марта Черник Луцик, Віра Менцінська; **75.00 дол.** — Наталія Бенсон; **50.00 дол.** — Богдан і Марія Полянські.

У пам'ять **бл. п. Володимира Недільського**, який упокоївся у Бозі 8 січня 1999 р., родина, приятелі та знайомі зложили датки на Будівельний Фонд Українського Музею; **200.00 дол.** — Володар і Марта Лиско; **по 100.00 дол.** — Олена Карп'як, Левко Майстренко, Ольга

Смулка, Любомир і Ляриса Зелики; **по 50.00 дол.** — Дарія Федак, Яра Гельбиг, Ярослав і Ольга Городецькі, Ірина Кашубинська, д-р Альберт і Оксана Кіпи, Арета Колодій, Наталія Кравчук, Олександр і Дарія Леськіви, Доріан Лиско, Гандзя Лиско, Осип і Марія Морози, Володимир і Дзвінка Романіви, Стефанія Цегельська, Теодозій і Ольга Зазулі; **по 25.00 дол.** — Віра Лашик, д-р Ігор і Наталія Соневицькі, Андрій і Софія Титли.

У пам'ять покійної **бл. п. Роми Ляшевич-Рубич,**

доні моєї товаришки Ліди Ляшевич, складаю (через 47-ий Відділ СУА) **20.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Люба Домбчевська.

У пам'ять **бл. п. Мирона Чужака**, брата моєї приятельки Марії Лозинської, складаю **25.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ а всій родині висловлюю мої глибокі співчуття.

Іванна Мартиниць.

ЩИРО ДЯКУЄМО ЗА ПІДТРИМКУ!

Управа та Адміністрація УМ.

ФОНД СУСПІЛЬНОЇ ОПІКИ СУА

ПОЖЕРТВИ ЗА ТРАВЕНЬ 1999 р.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

У пам'ять **бл. п. Марії Омецінської з дому Чавс** замість квітів на свіжу могилу на Фонд Суспільної Опіки СУА з призначенням на допомогу сиротам в Україні зложили: **200.00 дол.** — Уляна і Олег Омецінські з родиною; **по 100.00 дол.** — Ірина і Михайло Біленькі, Уляна і Борис Глинські, Аніза й Юрій Мицаки, Ярослава й Ярослав Мулики, Лідія й Орест Цяпки, Вірджинія й Іван Пелехи, Ізабела Омецінська, Марта і Володимир Омецінські, Ірина і Зенон Онуфрики; **по 50.00 дол.** — Марта і Володар Лиски, Люба і Володимир Дзінгали, Анна Штинда; **по 25.00 дол.** — Христина і Юрій Балинські, Наталія Савицька, Дарія Тишовницька. **Разом 1,325.00 дол.**

Дочка Ірина Онуфрик і син Володимир Омецінський.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Бориса Мрищука**, який упокоївся в Чикаго 19 березня 1999 р., складаємо **100.00 дол.** на Фонд Суспільної Опіки СУА з призначенням на допомогу сиротам в Україні.

Д-р Леонід і Оксана Мостовичі.

Замість квітів у пам'ять **бл. п. Анни Кравчук** приятелі зложили (через 33-ій Відділ СУА в Пармі, Огайо) на Фонд Суспільної Опіки СУА з призначенням на допомогу сиротам в Україні: **по 50.00 дол.** — Галина Лукач з родиною, Варвара Савінда; **40.00 дол.** — Василь і Анна Ліщукі; **по 25.00 дол.** — Ярослав Кравчук, Марія Попович; **по 20.00 дол.** — Володимир і Софія Возняки, Марія Филипів, Ярослав і Ярослава Кришталовичі, Н. Н.; **по 10.00 дол.** — Марія Волянська, Ірина Новицька, Володимир і Марія Петруки. **Разом 300.00 дол.**

У світлу пам'ять моєї дорогої тети **бл. п. Стефанії Туркевич** замість квітів складаємо **25.00 дол.** на Фонд Суспільної Опіки СУА з призначенням на допомогу сиротам в Україні. Родині висловлюємо найщиріші співчуття.

Тетяна Ясінська з родиною.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Зенона Ціховляса**, чоловіка колишньої членки 119-го Відділу в Йонкерсі Люби, на Фонд Суспільної Опіки СУА з призначенням на допомогу сиротам в Україні складаємо: **по 25.00 дол.** — Ірена Моцюк і Марія Борковська. **Разом 50.00 дол.** Родині висловлюємо сердечні співчуття.

З волі Всевишнього відійшла у вічність **бл. п. Ольга Прокопів** — сестра Наталії Коваль і Ольги Барусевич. Складаю **25.00 дол.** на Фонд Суспільної Опіки СУА з призначенням на допомогу сиротам в Україні. Родині висловлюю щирі співчуття.

Ольга Гірна.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Володири Сушка**, на Фонд Суспільної Опіки СУА з призначенням на допомогу сиротам в Україні зложили: **200.00 дол.** — д-р Стефан і Тамара Тимківі; **175.00 дол.** — Ольга Сушко; **110.00 дол.** — Роман і Марко Качай; **по 100.00 дол.** — Олександр і Ірена Траски, Ліда Сушко, Ігор Пантелюк, Андрій і Таня Хорхаліси, Богдан і Дарка Гіряки, Віра Качай, Юрко Чапельський з родиною, Тарас Хорхаліс, Джім і Марта Воскобікіян, Зенон і Сандра Сушко, Марта Гинсон; **по 50.00 дол.** — Лариса Саламаха, Іванка і Володимир Телюки, Марта й Юрій Івашки, Оксана й Євген Фаріони, Юрій Подоляк, Василь і Оксана Палійчуки, Ліда і Євген Ярославичі, Таїса й Іван Коржі, Софія Залуцька, Оксана і Микола Коропецькі, Марійка й Орест Поліщуки, д-р Ірена і Микола Когути, Теофіль Конецький, Гліб і Тері Гаюки, Ярема Траска, Роман Траска, Адріан Сушко; **40.00 дол.** — Іван Когут; **35.00 дол.** — родина Подоляків; **по 30.00 дол.** — д-р Андрій й Лідія Лемішки, Дарія Коструб'як, д-р Микола Ласійчук, Люся Хай, Богдан і Мирося Футеї, The Epoch Pratt Free Library of Baltimore City; **по 25.00 дол.** — Олександр Ратич, Галя Зозуляк, Олег і Неля Бендюки, Емілія Шавала, Стефан Поперечний; **по 20.00 дол.** — Михайло Синюк, Михайло Хома, Тереса Царик, Анастасія Олексюк, Богдан Саламаха, Родина Зозуляків, Стефанія Татчин, Степан Поліщук; **по 10.00 дол.** — Роман Стельмах, Петро Зозуляк, Ярослава Совчан, Андрій і Марія Царики, Теофіль Попович, Михайло Вацлавів, Юрій Вацлавів, Стефан Хай, Володимир Стельмах, Василь Богдан, Маріян Венгер, Анна Шапіро; **5.00 дол.** — Н. Н. **Разом 3,000.00 дол.**

У світлу пам'ять **о. митрата Мирослава Харини** складаю **25.00 дол.** на Фонд Суспільної Опіки СУА з призначенням на допомогу сиротам в Україні.

Евдокія Блавацька.

Замість квітів, у пам'ять **бл. п. Зенона Ціховляса**, зложили на Фонд Суспільної Опіки СУА: **по 20.00 дол.** — Ніна Кулинич, Всеволод і Наталія Миколайські; **10.00 дол.** — Стефан і Віра Сиваки. **Разом 50.00 дол.**

In memory of **Linda Harrison**, a recently deceased member of Branch 14, we are donating **\$100.00** to Welfare Fund for orphans in Ukraine.

Member of Branch 14 UNWLA – Atlanta, Georgia.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Марії Сваричевської** складаю **15.00 дол.** (через 103-ій Відділ СУА в Гамстед, Лонг Айленд) на Фонд Суспільної Опіки

СУА з призначенням на допомогу сиротам в Україні.

Валя Лисняк.

У світлу пам'ять **бл. п. мгр. Андрія й Ірени Дзедзиків**, батьків нашої приятельки Дані Худьо, складаємо **50.00 дол.** на Фонд Суспільної Опіки СУА з призначенням на допомогу сиротам в Україні. Вічна їй пам'ять.

Христина і Богдан Подолуки.

З РІЗНИХ НАГОД

З нагоди Дня Матері бажаємо нашій дорогій мамі і бабці **Катрусі Воловодюк** Божого благословення, щастя, здоров'я, всього найкращого, а особливо, щоб родинне життя приносило їй задоволення і багато радості. Многая літа!

Замість подарунків, на бажання мами, складаємо на Фонд Суспільної Опіки СУА з призначенням на допомогу сиротам і бездомним дітям в Україні: **250.00 дол.** — Христя, Андрій, Катрінка і Дем'янчик Козаки; **100.00 дол.** — Віра, Стефан, Надя й Іванчик Бирнс. **Разом 350.00 дол.**

Члени **Гуртка бриджістів у Гартфорді** зложили **240.00 дол.** (через 93-й Відділ СУА) на Фонд Суспільної Опіки СУА з призначенням на допомогу сиротам в Україні: **Евген і Стефа Сиротюки, Володимир і Ірина Левські, Мирослав і Марта Ломаги, Павло Крамар, Ірина Чайковська, Ярослава Кукіль, д-р Ярослав Остапюк, Орест Кузьма і Володимир Салаяк.**

Переслала Євгенія Кукіль.

ЖЕРТВОДАВЦІ

Марія Харина — Філядельфія, Па. **100.00 дол.**
Борис Галаган — Нью-Йорк, Н.Й. **100.00 дол.**

ДОПОМОГА "БАБУСЯМ"

У світлу пам'ять моїх покійних батьків — радника **Софрона і Оксани Добрянських**, складаю (через 74-ий Відділ СУА в Чикаго), **50.00 дол.** — на Фонд Суспільної Опіки з призначенням на допомогу "Бабусям".

Люба Семків.

ЖЕРТВОДАВЦІ

Марія Харина — Філядельфія, Па. **100.00 дол.**

ФОНД ЧОРНОБИЛЯ СУА

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. д-р Роми Рубич**, доні наших приятелів д-р Лідії і д-ра Ярослава Ляшевичів, складаємо **100.00 дол.** на Фонд Чорнобиля СУА.

Оксана і Осип та Борис і Карен.

Замість квітів на могилу **бл. п. Володимира Сушка** складаємо **30.00 дол.** на Фонд Чорнобиля СУА.

П. і М. Лешчишини, Рочестер, Н.Й.

ЖЕРТВОДАВЦІ

Miss. Sophia Dziubaty — through Branch 47 UNWLA — Rochester, N.Y. **\$500.00.**

30-ий Відділ СУА, Йонкерс, Н.Й. з нагоди показу писання писанок та з прибутку льотерії пересилаємо **200.00 дол.** на Фонд Чорнобиля СУА.

ЩИРО ДЯКУЄМО!

Лідія Черник,
референтка Суспільної
Опіки СУА.

Анна Рак,
скарбник Суспільної
Опіки СУА.

СТИПЕНДІЙНА АКЦІЯ СУА

На Тривалий Фонд ім. Почесної голови СУА і Почесної голови СФУЖО **бл. п. Лідії Бурачинської-Рудик** на стипендії студентам народного мистецтва в Україні зложили **10,492.00 дол.**

4,950.00 дол. — Н.Н.;

667.00 дол. — Світова Федерація Українських

Жіночих Організацій;

500.00 дол. — Мирослава і Богдан Бурачинські;

250.00 дол. — Mary Dushnyuk, 28-ий Відділ СУА,

Ньюарк, Н.Дж.;

160.00 дол. — 90-ий Відділ СУА, Філядельфія, Па.;

по 100.00 дол. — д-р Ераст Бурачинський, д-р І.

і К. Данилишини, Marianne K. Davis, Малина Дзюба, Анна і Бернард Кравчуки, Ірена і Лев Кушнірі, д-р Юліян Салісняк, Марта Шиприкевич, Олена і Володимир Шиприкевич, Христина і Богдан Турченко, 47-ий Відділ СУА, Рочестер, Н.Й., 67-ий Відділ СУА, Філядельфія, Па.;

по 60.00 дол. — 12-ий Відділ СУА, Клівленд,

Ог., 33-ий Відділ СУА, Клівленд, Ог.

по 50.00 дол. — Варка і Ярема Бачинські, Марія

і Мирон Барабачі, Одарка і Євстахій Беґеї, Богдана і Ярослав Бігуни, Роксоліана Бурачинська, Ольга і Мирон Гнатейки, Наталія Даниленко, Христина Дольницька, Ольга і Олекса Забродські, Віра Кліш, Марія Кондрат, Харитина Литвин, Ірена і д-р Тарас Новосівські, Марія і Богдан Полянські, Марія Раковська, Христя і Богдан

Сеники, Ед Сорочанюк, Лариса і Дмитро Турченко, Іван Турченко, Маланка Турченко, Оксана Фаріон, Христина і Юрій Ференцевичі, Іванна Шкарупа, "Черемош" Українське Гуцульське Товариство у Філядельфії, Окружна Управа СУА, Огайо, 46-ий Відділ СУА, Рочестер, Н.Й.; 59-ий Відділ СУА, Балтімор, МД.;

40.00 дол. — M. Luty;

по 30.00 дол. — Марія і д-р Іван Галії, Теодора Кузьмович, Таїсса Турянська, 8-ий Відділ СУА, Клівленд, Ог.;

по 25.00 дол. — Ірена Бачинська, Люба і

Данило Більовщуки, Стефанія Вочок, Анна Гаврилюк, Ольга Гурська, Надія Цегельська-Кідд, Теодора і Максим Команчуки, Ірина і Ярослав Куровицькі, Дарія Кузик, Т. і Р. Левицькі, Надія і Любомир Луханки, Таїсса і Матвій Мелешки, Ольга Михалюк, Богдан Одежинський, Звеня і Волтер Романіві, Наталка Тайліх, Оксана і Дмитро Ткачуки, Ольга Тритяк, Стефанія Цегельська, Марія Харина, Ольга Чмола, Марія Шумська;

по 20.00 дол. — Ірина Бойко, Анна Борис, Євге-

нія Гардецька, Петро Генґало, Стефанія Жмуркевич, Стефанія Колодій, L. Luty, Н.Н., Іванна Пенкальська, Віра Савчин, Любомира Сілецька, Юліяна Старосольська, Марія і Теодор Угорчаки, Христина Чорпіта;

15.00 дол. — Ярослава Баранецька;

по 10.00 дол. — Анна Літинська, Н.Н., Іванна Петик, Варвара Швед.

ГЕРБ

Наш герб — тризуб,
це воля, слава й сила;
наш герб — тризуб.
Недоля нас косила,
та ми зросли, ми є,
ми завжди будем,
добро і пісню
несемо ми людям.

ПРАПОР

Прапор — це державний символ,
він є в кожній державі;
це для всіх — ознака сили,
це для всіх — ознака слави.
Синьо-жовтий прапор маєм:
сине — небо, жовте — жито;

прапор свій оберігаєм,
він — святиня, знають діти.
Прапор свій здіймаєм гордо,
ми з ним дужі і єдині,
ми навіки вже — народом,
українським, в Україні.

НАТАЛКА ПОКЛАД

ВАСИЛЬ СУХОМЛИНСЬКИЙ

ЯК РІКА РОЗГНІВАЛАСЬ НА ДОЩИКА

Загордилася Ріка:

— Дивіться, яка я широка, повновода, які в мене зелені береги. І сонечко в мені відбивається, як у дзеркалі, і дерева високі, і небо блакитне.

Коли це небо затяглося хмарами й пішов сірий Дощик. День іде, другий, третій. Стала сіра Ріка, сірі стали береги. Посірів увесь світ. Розгнівалася Ріка:

— Доки ти хлюпотітимеш, нещасний? Через тебе я стала потворна.

Дощик і каже:

— Якби не я, сіренький, не була б ти широка, повновода.

Ось так і нам не треба забувати, звідки ми течемо.

СИНІЧКА

Люба сестричко,
Пташко-синичко,
Та погуляй у нас!
— Ой ні, не можу:
В днину погожу
В мене робочий час.

— Пташко-синичко,
Люба сестричко,
Праця яка твоя?
— В мене дві дочки,
Ще й три синочки,
Діток годую я!
— Ось для пташаток
Жменя зерняток,
Всіх нагодуй як слід.
— Ой ні, малята,
Гусінь пухната
Кращий для нас обід!
— Звідки, синичко,
Люба сестричко,
Гусінь приносиш ти?
— З саду та гаю.
Допомагаю
Рясно йому рости!

ХТО ЯК СПИТЬ

Хлібороб: — На селі ми йдемо спати
разом з курми.

Малий хлопець: — Ой, а ми радше спи-
мо у власному ліжку.

МИХАЙЛО КОЦЮБІНСЬКИЙ ІВАСИК ТА ТАРАСИК

Івасик ловив рибку. Все,
що зловив, склав у кошечок, за-
кинув кошечок на плечі та й іде
додому.

Побачив його Тарасик та й
тихенько, тихенько за ним. Думає,
як би витягти рибку.

Тільки Тарасик підкрався до
кошичка, а Івасик почув, що хтось
ззаду до кошичка добирається, та й
озирнувся...

Тарасик одскочив, руки зак-
лав назад, голову задер — іде, наче
то не він до кошичка добирався.

Пішов Івасик далі.

Йде собі спокійно, а Тарасик
знов підкрався, заклав у кошечок
руку — та як заверещить!

Великий рак вчепився йому в
палець!

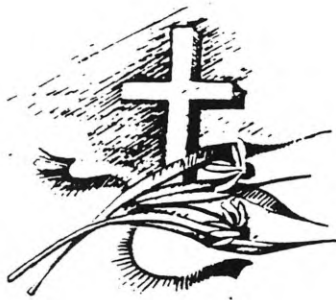
Бо в кошику не тільки рибка
була, а й раки. А Тарасик аж скаче,
так його болить.

Івасик обернувся, побачив та
й сміється з Тарасика: ага! попався!

Насилу Івасик одчепив од
пальця рака. Одчепив, поклав у
кошичок та й пішов собі додому.

А у Тарасика палець розпух,
кров з нього капає... Плаче, бідний.

ТЕОДОЗІЯ ХОРКАВА

З волі Творця відійшла від нас у кращий світ наша довголітня членка **Теодозія Хоркава**.

Народилася Дозя 1921 р. в патріотичній родині Кашовських у Станіславові (тепер Івано-Франківськ). Там одержала початкову освіту, а опісля, середню в українській гімназії Сестер Василіянок. Друга світова війна та політичні зміни перекреслили її плани на майбутнє. Під час більшовицької окупації працювала секретаркою судді, а при німецькій окупації залишилася на пості секретарки, але вже в управі залізниць. Тоді ж одружилася з Дмитром Хоркавим. Зростаюча політична невпевненість примусила подружжя Хоркавих, як і багато інших, податися на Захід, і вони опинилися у Празі. Тут, після капітуляції Німеччини, їм грозила примусова репатріація до Радянського Союзу. Лиш завдяки посвідці з Празького університету, де раніше її чоловік студював, одержали дозвіл на дальший побут. Опісля виїхали до Баварії і перебували в таборі до 1947 року. На запрошення батька чоловіка дістали з Америки дозвіл емігрувати до США і у 1947 р., після довгих скитань, опинилися в Чикаго, де прожили понад 50 літ.

Дозя працювала довгі роки в "Railroad Retirement Board", але крім праці і родинних обов'язків знаходила час включитися у працю СУА. Саме тоді творився 22-ий Відділ СУА і Дозя була однією з перших його членок. Довгі роки точно і послідовно виконувала свої обов'язки. У часі ювілейних святкувань 40-ліття Відділу в 1989 р. була нагороджена Почесною грамотою. На

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

жаль, важка недуга передчасно підірвала її здоров'я; численні операції, складні методи поопераційного лікування вичерпували її сили, вже не могла брати активної участі в роботі Відділу. Дозя, яка так любила подорожувати, була любителем мистецтва української вишивки, була змушена підкоритися життєвим обставинам.

Відійшла від нас 5 березня 1999 року, залишаючи в глибокому жалю родину і посестер-союзняк. Хай добра згадка про неї залишиться надовго в наших серцях.

Мирослава Шевчик,
пресова референтка
22-го Відділу СУА.

АННА МАРКЕВИЧ

З волі Божої 13 січня 1999 року відійшла у вічність членка 82-го Відділу СУА **Анна Маркевич з дому Панчишин**. Родимим її селом була Стара Могильниця, Терехівлянського району, де побачила світ 28 листопада 1910 року. Була восьмою, наймолодшою дитиною у своїх батьків. Сім'я виїхала до Німеччини перед Першою світовою війною і Анна вчилася в німецькій школі. Після повернення на Україну закінчила народну школу і внаслідок вийшла заміж за Андрія Маркевича. Прожили в Терехівлі і Анна вела крамницю мішаних товарів.

З приходом більшовиків у 1939 році крамниця була зліквідована, а чоловіка Анни заарештували. Коли вели на розстріл йому вдалося втекти. Через деякий час повернувся додому. Під час німецької окупації Анна відкрила велику крамницю з залізними товарами, де було зайнято більше працівників. Крамниця приносила добрий дохід, отже, Анна могла давати значну допомогу Українській Повстанській Армії. З надією на визволення України, чоловік Анни вступив в ряди 1-ої Української Дивізії "Галичина", звідки вже

їй не повернувся. Прийшлося Анні самій з двома дочками перебиратися через Словаччину і Мадяричину до Німеччини. Тут вона здобула фах кравчині і з переїздом до Америки працювала в кравецтві. Виростила свої доні — Мелясю і Наталку, які отримали вищу освіту.

Анна була веселою вдачі, дуже обов'язковою і точною у праці, любила музику, залюбки співала. Найкращим приятелем для Анни була книжка, вона дуже багато читала, знала безліч приповідок. Вміла розвеселяти інших, про що з вдячністю згадують союзняки.

Всі збірки для придбання коштів для Відділу проходили при її активній допомозі. Членкою Відділу була до останніх днів свого життя, хоча останні роки вже не могла відвідувати сходи з причини слабого зору.

Проте, постійно цікавилася життям Відділу і була дуже щедра в датках на потреби СУА. З проголошенням незалежності України, багато жертвувала на українські посольства та інші державні установи, на потреби української громади.

Хай же наші молитви линуть до Бога за спокій її душі. В нашій пам'яті залишиться вона людиною доброго серця, щирою патріоткою.

Вічна їй пам'ять.

М. М.,
пресова референтка.

ГОЛОВНА УПРАВА СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

ПОЧЕСНІ ГОЛОВИ
Іванна Рожанковська
Анна Кравчук

Ірина Куровицька — голова СУА

ЕКЗЕКУТИВА

Марія Томоруг
Софія Геврик

Оксана Фаріон

Мотря Воевідка-Слоневська

Варка Бачинська
Омеляна Рогожа
Донна Чехович
Рома Лісович
Ярослава Рубель
Марта Богачевська-Хомяк
Ірина Стецьків

РЕФЕРЕНТУРИ

Надія Шмігель
Катерина Івасишин
Марія Пазуняк
Люба Більовщук
Ольга Тритяк
Марта Пеленська

- 1-ша заступниця голови
- 2-га заступниця голови для справ організаційних
- 3-тя заступниця голови для справ культури
- 4-та заступниця голови для справ зв'язків
- протоколярна секретарка
- кореспонден. секретарка
- скарбник
- фінансова секретарка
- для справ преси
- вільний член
- вільний член

- суспільної опіки
- виховна
- музейна
- стипендій
- архівальна
- екології

Ірена Чабан — головний редактор журналу "Наше Життя"
Тамара Стадниченко — редактор англійської частини журналу

ГОЛОВИ ОКРУЖНИХ УПРАВ

Лідія Колодчин — Дітройт
Марія Раковська — Філадельфія
Олександра Кіршак — Нью-Йорк
Марта Стасюк — Північний Нью-Йорк
Марія Полянська — Нью Джерзі
Іванна Шкарупа — Огайо
Любомира Калін — Чікаго
Марта Рудик — Нова Англія
Теодозія Кушнір — Центральний Нью-Йорк
Марія Ожежинська — зв'язкова далеко віддалених відділів

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ

Іванна Ратич — голова
Таїсса Турянська — член
Лідія Черник — член
Надія Цвях — заступниця
Рома Шуган — заступниця

THE NATIONAL BOARD OF THE UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA, INC.

HONORARY PRESIDENTS
Iwanna Rozankowskyj
Anna Krawczuk

Iryna Kurowyckyj — President

EXECUTIVE COMMITTEE

Maria Tomorrow
Sophia Hewryk
Oxana Farion
Motria Voyevodka-Sloniewsky
Barbara Bachynsky
Omelana Rohoza
Donna Czechowycz
Roma Lisovych
Jaroslawa Rubel
Martha Bohachevsky-Chomiak
Irena Stecki

- 1-st Vice President
- 2nd VP — Membership
- 3rd VP — Culture
- 4th VP — Public Relations
- Recording Secretary
- Corresponding Secretary
- Treasurer
- Financial Secretary
- Press
- Member-at-Large
- Member-at-Large

STANDING COMMITTEES

Nadia Shmigel
Katherine Iwasyshyn
Maria Pazuniak

Luba Bilowchtchuk
Olga Trytyak
Marta Pelensky

- Social Welfare Chairwoman
- Education Chairwomen
- Art/Museum Chairwoman
- Scholarship/Student Sponsorship Program Chairwoman
- Archives Chairwoman
- Ecology Chairwoman

Ірена Чабан — Editor-in-Chief "Our Life"
Тамара Стадниченко — English editor "Our Life"

REGIONAL COUNCILS

Lidia Kolodchyn — Detroit
Maria Rakowsky — Philadelphia
Alexandra Kirshak — New York City
Martha Stasiuk — New York - North
Maria Polanskyj — New Jersey
Iwanna Shkarupa — Ohio
Lubomyra Kalin — Chicago
Marta Rudyk — New England
Theodosia Kushnir — New York - Central
Maria Odezhyńska — Liaison for Branches-at-Large

AUDITING COMMITTEE

Joanna Ratyck — Chairwoman
Taissa Turiansky — Member
Lidia Czernyk — Member
Nadia Cwiach — Alternate
Roma Shuhan — Alternate

КАНЦЕЛЯРІЯ СУА / UNWLA Inc. HEADQUARTERS: 108 Second Avenue, New York, NY 10003
Електронна пошта / e-mail: unwla@worldnet.att.net (212) 533-4646

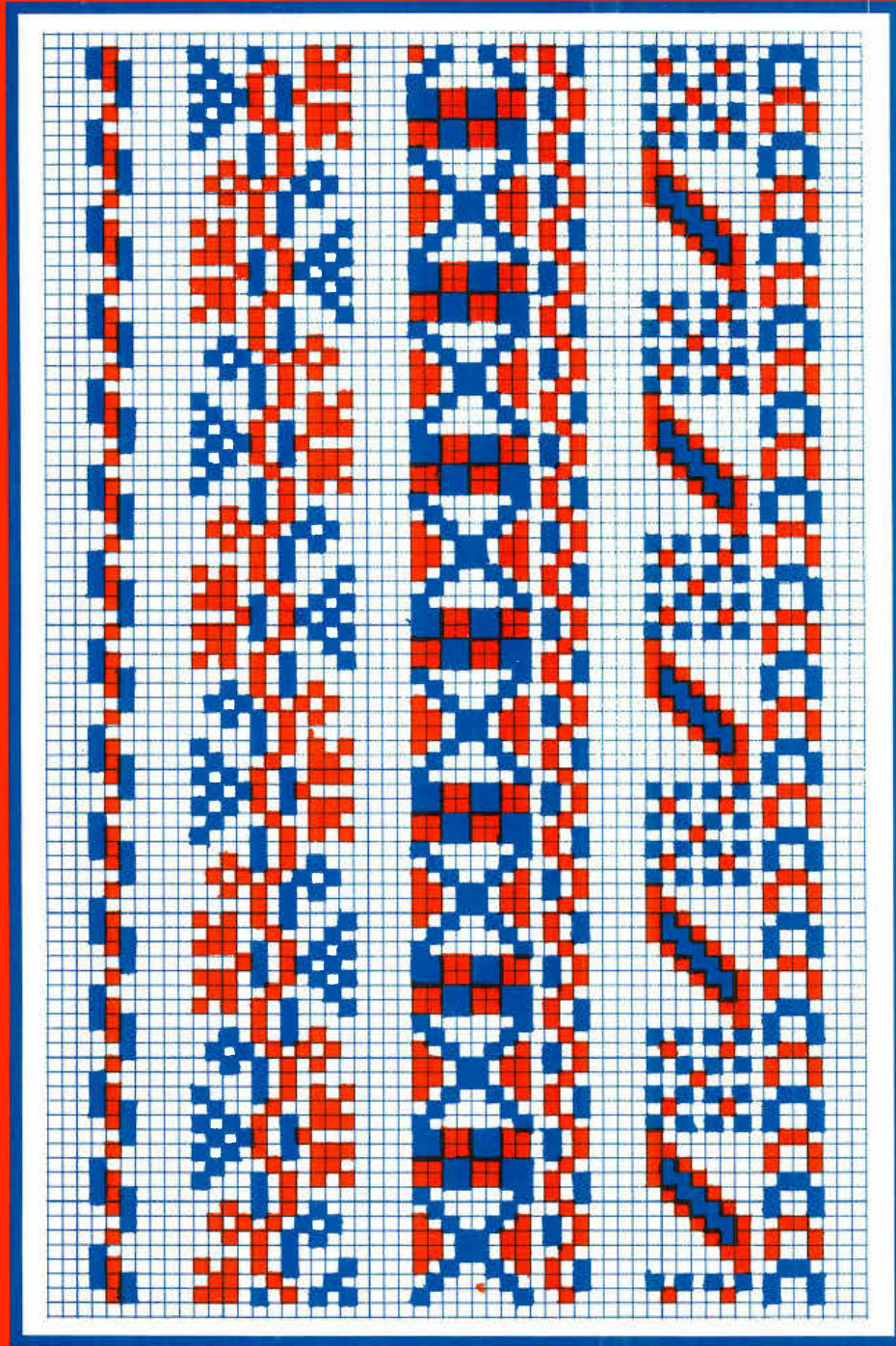
Адміністратор бюро — **Наталія Дума**
Office administrator — **Natalia Duma**
Години урядування: від 10:00 до 4:00 по пол.
Адміністратор-бухгалтер журналу "Наше Життя" — **Орися Яцусь**
Business Administrator "Our Life" — **M. Orysia Jacus**
Tel. & Fax (732) 441-9377

СТИПЕНДІЙНА АКЦІЯ СУА / UNWLA Inc. SCHOLARSHIP PROGRAM:
171 Main Street, P.O. Box 24, Matawan, NJ 07747-0024
Tel.: (732) 441-9530; Fax: (732) 441-9377
Luba Bilowchtchuk, Chair

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ / THE UKRAINIAN MUSEUM:
203 Second Avenue, New York, NY 10003
(212) 228-0110 Fax (212) 228-1947
E-mail: UkrMus@aol.com

Periodicals Postage Paid at New York, NY and at
Additional mailing offices (USPS 414-660).

108 Second Avenue, New York, NY 10003

Взори із збірки О. Косач (Олени Пчілки), лист ч. 4. Вишивати нитками Д.М.С. — червоними ч. 321 і синіми ч. 996.
Patterns from the collection of O. Kosach (Olena Pchilka). DMC red 321, blue 996.